ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

15. aprill 2011 *

Kohtuasjas T-297/05,

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH, asukoht München (Saksamaa), esindajad: advokaadid H.-J. Prieß, M. Niestedt ja C. Pitschas,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindaja: B. Schima, keda abistas advokaat C. Arhold,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 13. mai 2005. aasta otsus (ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382), millega on tühistatud komisjoni 4. augusti 1992. aasta otsus (003977/XXIII/A3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) anda Ecodata projekti jaoks 530 000 eküüd rahalist abi,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees J. Azizi (ettekandja), kohtunikud E. Cremona ja S. Frimodt Nielsen,

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. juuni 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74; edaspidi „finantsmäärus"), põhjendus 20 oli käesoleva kohtuasja asjaoludele kohaldatavas versioonis sõnastatud järgmiselt:

„[…] Pettusejuhtumite osas tuleks käesolevas määruses tugineda kehtivatele sätetele, mis käsitlevad Euroopa ühenduste finantshuvide kaitset ja võitlust Euroopa ühenduste ametnikke või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikke hõlmava korruptsiooni vastu."

2 Finantsmääruse artikli 72 lõige 2 näeb ette:

„Institutsioon võib EÜ [artikli 256] tähenduses täitmisele pööratava otsusega kindlaks määrata summasid, mis on saada teistelt isikutelt peale riikide."

3 Finantsmääruse artiklis 109 „Toetuste andmise põhimõtted" on sätestatud:

„1. Toetusi antakse kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega. Toetused ei või kumuleeruda, neid ei tohi anda tagasiulatuvalt ja nendega peab kaasnema kaasrahastamine.

2. Toetuse eesmärgiks ega tagajärjeks ei tohi olla abisaajale kasumi tootmine."

4 Finantsmääruse artikli 119 lõige 2 sätestab:

„Kui abisaaja ei täida oma juriidilisi või lepingulisi kohustusi, peatatakse toetuse maksmine või toetust vähendatakse või toetuse andmine lõpetatakse rakenduseeskirjades sätestatud juhtudel, olles abisaajale eelnevalt andnud võimaluse esitada oma seisukohad."

5 Komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse finantsmääruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145; edaspidi „rakenduseeskirjad") artiklis 183 „Toetuste peatamine ja vähendamine", mis puudutab finantsmääruse artiklit 119, oli käesoleva kohtuasja asjaoludele kohaldatavas versioonis lõike 1 punktis a sätestatud:

„1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja peatab toetuse maksmise ja olenevalt menetluse etapist vähendab toetuse suurust või nõuab abisaajalt või -saajatelt võrdelise osa tagasimaksmist, kui:

a) kinnitatud meedet või tööprogrammi ei ole rakendatud, ei rakendata nõuetekohaselt või rakendatakse ainult osaliselt ja hilinemisega;

[…]"

6 Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, lk 1; EÜT eriväljaanne 01/01, lk 340) I jaotises „Üldpõhimõtted" on sätestatud:

„Artikkel 1

1. Euroopa ühenduste finantshuvide kaitsmiseks võetakse käesolevaga vastu üldised eeskirjad ühenduse õiguse suhtes toimunud eeskirjade eiramise ühtse kontrolli ning haldusmeetmete ja -karistuste kohta.

2. „Eeskirjade eiramine" tähendab ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu.

Artikkel 2

1. Halduskontrolli, -meetmeid ja -karistusi rakendatakse niisugusel määral, mis tagab ühenduse õiguse nõuetekohase kohaldamise. Need peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, et tagada ühenduste finantshuvide piisav kaitse.

2. Halduskaristust ei tohi määrata, kui seda ei ole ühenduse õigusaktis sätestatud enne eeskirjade eiramist. Kui ühenduse eeskirjades kehtestatud halduskaristusi määravaid sätteid muudetakse hiljem, kohaldatakse tagasiulatuvalt kergemaid sätteid.

3. Ühenduse õigus määratleb kõnealuste eeskirjade nõuetekohaseks kohaldamiseks vajalike haldusmeetmete ja -karistuste laadi ja ulatuse, võttes arvesse eeskirjade eiramise laadi ja raskust, antud või saadud soodustust ja vastutuse astet.

4. Kui kohaldatavast ühenduse õigusest ei tulene teisiti, reguleeritakse ühenduse kontrolli, meetmete ja karistuste kohaldamist liikmesriikide õigusaktidega.

Artikkel 3

1. Aegumistähtaeg menetluste algatamiseks on neli aastat, alates artikli 1 lõikes 1 osutatud eeskirjade eiramise toimepanekust. Valdkondade eeskirjades võib sätestada lühema ajavahemiku, mis aga ei või olla vähem kui kolm aastat.

Jätkuvate või korduvate eeskirjade eiramiste korral hakatakse aegumistähtaega arvestama päevast, mil eiramine lõpeb. Mitmeaastaste programmide korral ei aegu asi mingil juhul enne programmi täielikku lõpetamist.

Menetluste aegumistähtaeg katkeb, kui pädev asutus teatab kõnealusele isikule eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse algatamisest. Aegumistähtaega hakatakse arvestama pärast iga katkestust uuesti.

Asi aegub lõplikult päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik saab läbi, ilma et pädev asutus oleks määranud karistust, välja arvatud juhul, kui haldusmenetlus on peatatud vastavalt artikli 6 lõikele 1.

2. Halduskaristuse otsuse täitmiseks on aega kolm aastat. See ajavahemik algab lõpliku otsuse langetamise kuupäevast.

Katkemist ja peatamist reguleeritakse vastavate siseriikliku õiguse sätetega.

3. Liikmesriikidele jääb võimalus kohaldada käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatust pikemat ajavahemikku.”

7 Määruse nr 2988/95 II jaotises „Haldusmeetmed ja -karistused” on sätestatud:

„Artikkel 4

1. Tavaliselt järgneb mis tahes eiramisele põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine:

– kohustusena maksta või tagasi maksta maksmisele kuuluvad või põhjendamatult saadud summad,

– […]

2. Lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamine piirdub saadud soodustuse äravõtmisega, ja kui nii on sätestatud, siis ka intressidega, mis võidakse kindlaks määrata ühtsel alusel.

3. Kui tehakse kindlaks, et taotletakse soodustusi, mis ei vasta kohaldatava ühenduse õiguse eesmärkidele, luues kunstlikult selle soodustuse saamiseks nõutavad tingimused, siis vastavalt juhtudele soodustust kas ei anta või võetakse see ära.

4. Käesolevas artiklis sätestatud meetmeid ei käsitleta karistusena.

Artikkel 5

1. Tahtlike või hooletusest tulenevate eiramiste tulemuseks võivad olla järgmised halduskaristused:

[…]

c) ühenduse eeskirjade alusel saadud soodustuse täielik või osaline äravõtmine isegi siis, kui ettevõtja on saanud soodustusest üksnes osalist kasu;

d) soodustuse andmisest keeldumine või soodustuse äravõtmine teatavaks eiramisele järgnevaks ajavahemikuks;

[…]

Artikkel 6

1. Piiramata kohaldatavaid ühenduse haldusmeetmeid ja -karistusi, mis käesoleva määruse jõustumise ajal on vastu võetud valdkondade eeskirjade alusel, võib selliste finantskaristuste, nagu näiteks haldustrahvide määramise peatada pädeva asutuse otsusega, kui asjaomase isiku suhtes on samade faktide põhjal algatatud kriminaalmenetlus. Haldusmenetluste peatamine katkestab artiklis 3 sätestatud aegumistähtaja.

[…]

Artikkel 7

Ühenduse haldusmeetmeid ja -karistusi võib kohaldada artiklis 1 nimetatud ettevõtjate suhtes, nimelt füüsiliste ja juriidiliste isikute ning muude siseriikliku õiguse alusel õigus- ja teovõimeliste üksuste suhtes, kui nad on toime pannud eiramise. Samuti võib neid kohaldada isikute suhtes, kes eiramises osalesid ning nende isikute suhtes, kes vastutavad eiramise eest või kes peavad tagama, et eiramisi ei toimuks."

8 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni protokoll, mis on koostatud Euroopa Liidu lepingu punkti c alusel (EÜT 1996, C 313, lk 2; ELT eriväljaanne 19/08, lk 86; edaspidi „Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni protokoll"), näeb ette artikli 2 „Passiivne korruptsioon" lõikes 1:

„Käesolevas protokollis tähendab passiivne korruptsioon tahtlikku tegu, millega ametnik otseselt või vahendaja kaudu taotleb või saab mis tahes liiki soodustusi endale või kolmandale isikule või võtab vastu lubaduse sellise soodustuse saamise kohta selle eest, et ta oma teenistuskohustusi rikkudes sooritaks või jätaks sooritamata oma ametiülesandeks oleva või ametiülesande täitmisega seotud toimingu, viisil, mis kahjustab või võib kahjustada Euroopa ühenduste finantshuve."

9 Sama protokolli artiklis 3 „Aktiivne korruptsioon" sätestab lõige 1:

„Käesolevas protokollis tähendab aktiivne korruptsioon tahtlikku tegu, millega lubatakse või antakse otseselt või vahendaja kaudu ametnikule endale või kolmandale osapoolele mis tahes liiki soodustus vastutasuks selle eest, et ta oma teenistuskohustusi rikkudes sooritaks või jätaks sooritamata oma ametiülesandeks oleva või ametiülesande täitmisega seotud toimingu, viisil, mis kahjustab või võib kahjustada Euroopa ühenduste finantshuve."

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

Projektikonkursi läbiviimine ja Ecodata projekti elluviimine

10 Euroopa Parlament tegi Euroopa ühenduste 1992. aasta üldeelarve vastuvõtmisel otsuse, et „vähemalt 530 000 eküü suurune summa [kasutatakse] Euroopas ökoturismi

projektide kohta andmete kogumise võrgu kasutuselevõtmise toetamiseks" (peatükk B2, artikkel 7100 (turism)) (EÜT L 26, lk 1, 659, edaspidi „1992. aasta lõplik üldeelarve").

11 Euroopa Ühenduste Komisjon avaldas 26. veebruaril 1992 *Euroopa Ühenduste Teatajas* projektikonkursi teate eesmärgiga toetada turismi- ja keskkonnaprojekte (EÜT C 51, lk 15). Ta teatas, et kavatseb eraldada kokku 2 miljonit eküüd ja valida ligi 25 abikõlblikku projekti, mida rahastatakse kuni 10% ulatuses nende kogumaksumusest.

12 Hageja, Saksamaal asutatud äriühing IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH (edaspidi „IPK"), mis on tegev turismialal, esitas 22. aprillil 1992 taotluse anda rahalist abi projekti jaoks, mis näeb ette Euroopa ökoturismi andmepanga loomise „Ecodata" nime all (edaspidi „Ecodata projekt"). Projekti koordineerimise pidi enda peale võtma IPK. Tööde teostamiseks pidi IPK siiski tegema koostööd kolme partneriga, nimelt Prantsuse ettevõtjaga Innovence, Itaalia ettevõtjaga Tourconsult ja Kreeka ettevõtjaga 01-Pliroforiki. Ettepanek ei sisaldanud ühtki täpsustust ülesannete jaotuse kohta nende ettevõtjate vahel, vaid see piirdus osutamisega, et nad olid kõik „turismile ning teabe ja turismiga seotud projektidele spetsialiseerunud konsultandid".

13 Komisjon otsustas 4. augusti 1992. aasta kirjaga (edaspidi „abi andmise otsus") ettevõtlus-, kaubandus-, turismi- ja sotsiaalmajanduspoliitika peadirektoraadi (DG XXIII) direktsiooni A „Ettevõtluse edendamine ja ettevõtluskeskkonna parandamine" 3. allüksuse „Turism" juhataja G. Tzoanose ettepaneku alusel anda IPK-le Ecodata projekti jaoks rahalist abi 530 000 eküüd (edaspidi „vaidlusalune rahaline abi"). IPK-l paluti allkirjastada ja tagasi saata abi andmise otsusele lisatud „rahalise abi saaja kinnitus", milles olid näidatud nimetatud abi saamise tingimused. Kinnituses oli märgitud, et

60% abisummast kannab komisjon üle pärast IPK nõuetekohaselt allkirjastatud abisaaja kinnituse kättesaamist ja ülejäänud summa makstakse pärast seda, kui komisjon on projekti rakendamise aruanded kätte saanud ja heaks kiitnud. Kinnituse punktis 7 oli osutatud, et abisaaja on nõus võimalike veel saamata summade ülekannetest loobuma, kui ei ole kinni peetud projekti rakendamise seisu ja finantsabi kasutamist käsitlevate aruannete esitamise tähtaegadest, mis on seatud punktidega 4 ja 5. Kinnituse punkti 8 kohaselt oli abisaaja nõus juhul, kui finantsabi summa kasutamine ei ole kuluarvega põhjendatud, tagastama komisjonile tema taotlusel põhjendamatud summad, mis on juba üle kantud. IPK kirjutas kinnitusele alla 23. septembril 1992 ning see on komisjoni XXIII peadirektoraadis registreeritud 29. septembril 1992.

14 G. Tzoanos kutsus IPK ja 01-Pliroforiki nõupidamisele, mis toimus 24. novembril 1992 kahe ülejäänud projektipartneri osavõtuta. Seoses sellega tegi G. Tzoanos ettepaneku anda põhiosa tööst ja põhiosa rahalistest vahenditest 01-Pliroforikile. IPK esitas vastuväited sellele nõudmisele.

15 Rahalise abi esimene osa ehk 318 000 eküüd (60% abi kogusummast ehk 530 000 eküüst) kanti üle 1993. aasta jaanuaris.

16 1993. aasta veebruari lõpus võeti Ecodata projekti toimik G. Tzoanoselt ära. Seejärel alustati tema suhtes distsiplinaarmenetlust ning tema menetletud toimikute asjus sisejuurdlusi. Distsiplinaarmenetlus lõppes G. Tzoanose ametist kõrvaldamisega alates 1. augustist 1995. Seevastu sisejuurdlusega haldusmenetluse suhtes, mille tulemusena on vastu võetud abi andmise otsus, ei selgitatud välja ühtki eeskirjade eiramist.

17 Ecodata projekti rakendamist käsitleva tauniva hindamisaruande tulemusena keeldus komisjon 3. augusti 1994. aasta otsusega (edaspidi „3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus" või „vaidlusalune otsus") rahalise abi teise osa väljamaksmisest 212 000 eküü suuruses summas ja teatas, et soovib jätkuvalt kaaluda võimalikku otsust nõuda abi esimese osa tagasimaksmist.

3. augusti 1994. aasta keeldumisotsusega seotud kohtuvaidluse menetlemine

18 IPK esitas hagi 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsuse tühistamise nõudes, mis oli aluseks esimesele kohtuvaidluse menetlemisele ühenduste kohtutes (edaspidi „esimene kohtumenetlus").

19 Selle hagi jättis Üldkohus rahuldamata 15. oktoobri 1997. aasta otsusega T-331/94: IPK *vs*. komisjon (EKL 1997, lk II-1665).

20 Rahuldamata jätmist põhjendades nentis Üldkohus otsuse punktis 47 järgmist:

„[...] [IPK] ei saa komisjonile ette heita [Ecodata] projekti rakendamisega viivitamist. Selles osas tuleb tuvastada, [et IPK] ootas kuni 1993. aasta märtsini, enne kui alustas oma partneritega läbirääkimisi ülesannete jaotamise üle projekti rakendamiseks, olles samas projekti koordineeriv ettevõtja. Seega laskis [IPK] mööduda poole projekti rakendamiseks ette nähtud ajast, ilma et ta oleks saanud mõistlikult tulemuslikku tööd alustada. Kuigi [IPK] on esitanud kaudseid tõendeid, et üks või mitu komisjoni ametnikku sekkus häirivalt projekti asjadesse ajavahemikus 1992. aasta novembrist kuni 1993. aasta veebruarini, ei ole ta tõendanud, et need sekkumised võtsid temalt

täielikult võimaluse alustada tõhusat koostööd oma partneritega enne 1993. aasta märtsi."

21 IPK esitatud apellatsioonkaebuse alusel tühistas Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse ja saatis asja talle tagasi lahendamiseks (Euroopa Kohtu 5. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-433/97 P: IPK *vs*. komisjon, EKL 1999, lk 6795).

22 Oma otsust põhjendades selgitas Euroopa Kohus järgmist:

„15 [...] [t]uleb nentida, et nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 47, on [IPK] esitanud kaudseid tõendeid projekti juhtimisse sekkumise kohta, mille panid toime komisjoni ametnikud ja mida on täpsemalt kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 9 ja 10 ning mis võisid mõjutada projekti nõuetekohast rakendamist.

16 Sellistel asjaoludel on komisjon see, kes peab tõendama, et vaatamata vaidlustatud toimingutele sai [IPK] jätkata projekti haldamist rahuldaval tasemel.

17 Sellest tuleneb, et Üldkohus rakendas õigusnorme vääralt, kui ta nõudis, [et IPK] esitaks tõendid, et komisjoni ametnike toimingud võtsid temalt täielikult võimaluse alustada tõhusat koostööd oma projektipartneritega."

23 Pärast asja uuesti lahendamiseks saatmist rahuldas Üldkohus hagi 6. märtsi 2001. aasta otsusega kohtuasjas T-331/94: IPK-München *vs*. komisjon (EKL 2001, lk II-779).

24 Selles kohtuotsuses, alapealkirja all „Kohtuasja ese", leidis Üldkohus järgmist:

„34 Käesolevas menetluses palutakse Üldkohtul otsustada, kas komisjoni otsus, millega keeldutakse hagejale Ecodata projekti rakendamiseks antud [rahalise abi] [teise] osa väljamaksmisest, on seaduslik. Keeldumise põhjused on esitatud [vaidlusaluses] otsuses ja 30. novembri 1993. aasta kirjas, millele selles otsuses on viidatud.

35 Tuleb siiski nentida, et 30. novembri 1993. aasta kiri koosneb kahest osast. Esimene osa, st kirja punktid 1–5, käsitleb komisjoni keeldumist [rahalise abi] [teise] osa ülekandmisest ja sisaldab seega [vaidlusaluse] otsuse põhjendusi. Teine osa, st kirja punktid 6–12, käsitleb juba üle kantud 60% [rahalise abi] võimalikku tagasimaksmist. Käesolevani ei ole aga komisjon tagasimaksmise kohta otsust teinud.

36 Sellest tuleneb, et nagu komisjon kohtuistungil möönis, ei kuulu 30. novembri 1993. aasta kirja punktid 6–12 [vaidlusaluse] otsuse põhjenduste hulka. Need punktid on esitatud ainult seoses komisjoni tulevase võimaliku otsusega nõuda [rahalise abi] juba üle kantud osa tagasimaksmist. Argumendid, mis hageja on oma hagiavalduses esitanud 30. novembri 1993. aasta kirja punktide 6–12 kohta, tuleb seega lugeda vastuvõetamatuks."

25 Sisulistes küsimustes leidis Üldkohus järgmist:

„85 Kuna komisjon ei ole esitanud muid argumente, tuleb neil asjaoludel tuvastada, et [komisjon] ei ole esitanud tõendeid, et vaatamata sekkumistele, eriti sellele, mille eesmärk oli kaasata projekti Studienkreis […], „sai [IPK] jätkata [Ecodata] projekti haldamist rahuldaval tasemel".

86 Arvestades esiteks asjaolu, et alates 1992. aasta suvest kuni vähemalt 15. märtsini 1993 nõudis komisjon [IPK-lt] Studienkreisi projekti kaasamist […] – kuigi [IPK] ettepanek ega abi andmise otsus […] ei näinud ette selle ettevõtja osalemist [Ecodata] projektis –, mis pidi paratamatult põhjustama viivituse projekti rakendamisel, ning teiseks seda, et komisjon ei ole esitanud tõendeid, et vaatamata sellele sekkumisele sai [IPK] jätkata projekti haldamist rahuldaval tasemel, tuleb seega järeldada, et komisjon rikkus hea usu põhimõtet, kui ta keeldus [rahalise abi] [teise] osa ülekandmisest põhjendusel, et projekt ei ole lõpule viidud 31. oktoobriks 1993."

26 Seejärel käsitles Üldkohus komisjoni argumenti G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja IPK kokkumängu kohta, mille komisjon esitas kostja vastuse staadiumis ja mida ta hiljem süvendas ja täpsustas oma järgmistes kirjalikes menetlusdokumentides, ning nentis järgmist:

„88 Kuna seoses viimase sekkumisega püüab komisjon rõhutada, et G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja [IPK] […] vahel oli ebaseaduslik kokkumäng, tuleb siiski esitada seisukoht veel ka *fraus omnia corrumpit* põhimõtte kohaldamise kohta, mis komisjoni arvates peab põhjendama käesoleva hagi rahuldamata jätmist.

89 Komisjon selgitab selles küsimuses […], et abi [andmise] otsus oli G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja [IPK] ebaseadusliku kokkumängu tulemus. Oma argumentide põhjendamiseks viitab komisjon G. Tzoanose […] suhtes Belgia kohtu alustatud eeluurimise käigus toimunud ülekuulamiste protokollidele. Ta toonitab, et [IPK] tegevdirektor ja omanik R. Freitag avaldas, et G. Tzoanos palus tal end nimetada tema äriühingu ETIC [European Travel Intelligence Center] sponsoriks, andes mõista, et [IPK] saab tulevikus lihtsamalt komisjoniga lepinguid sõlmida […]. Lisaks ütles G. Tzoanos R. Freitagile, et viimase poolt Lissabonis XXIII peadirektoraadi konverentsil 1992. aasta mais tutvustatud projekt „võib läbi minna", kui talle kantakse üle vahendustasu 30 000 eküüd […]. Samuti märgib komisjon oma argumentide põhjendamiseks, et alates 1992. aasta juunist esindas Lex Group äriühingut ETIC Kreekas (ETIC brošüür nr 1/92). G. Tzoanos oli Lex Groupi asutaja ning äriühingu kontaktide eest klientidega määrati vastutavaks tema tolleaegne kihlatu Sapountzaki, kellest hiljem sai tema abikaasa. Lex Groupi asemel esindas ETIC-d Kreekas edaspidi 01-Pliroforiki. Komisjon viitab ka ETIC kaastöötaja F. Francki ütlusele, mis näitab selgelt omavahelist kokkumängu G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja [IPK] […] tegevuses. On tähelepanuväärne, et Innovence'i kui [IPK] ainsat koostööpartnerit projekti raames, kellel ei olnud sidemeid ei G. Tzoanose ega R. Freitagiga, ei kutsutud 24. novembri 1992. aasta nõupidamisele […], mis toimus ETIC ruumides. Komisjon osutab veel, et G. Tzoanosel oli R. Freitagi eratelefoni number. Von Moltke ja R. Freitagi telefonivestluses, mis leidis aset 10. märtsil 1993, kaitses viimane G. Tzoanost ja muutus seega tema kaasosaliseks. Kohtuistungil viitas komisjon ühtlasi Tribunal de grande instance de Paris' (kaheteistkümnes koda) 22. septembri 2000. aasta kohtuotsusele, millega G. Tzoanosele mõisteti korruptsiooni eest nelja-aastane vanglakaristus.

90 Üldkohus leiab, et ei [vaidlusaluses] otsuses ega 30. novembri 1993. aasta kirjas, millele [vaidlusaluses] otsuses on viidatud, ei ole mainitud kokkumängu G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja [IPK] tegevuses, mis takistas viimasele [rahalise abi] [teise] osa ülekandmist. [Vaidlusalune] otsus ja 30. novembri 1993. aasta kiri ei sisalda ka ühtki viidet sellele, nagu leiaks komisjon, et [rahaline abi] on [IPK-le] antud

eeskirju eirates. Neil asjaoludel ei saa komisjoni antud seletust osapoolte väidetava ebaseadusliku kokkumängu kohta pidada selgituseks, mis on antud kohtumenetluse käigus [vaidlusaluses] otsuses esitatud põhjenduste kohta […].

91 Lähtudes sellest, et [EÜ artikli 230] kohaselt peab Üldkohus piirduma [vaidlusaluse] otsuse seaduslikkuse kontrollimisega otsuses sisalduvate põhjenduste alusel, ei saa nõustuda komisjoni argumentidega *fraus omnia corrumpit* põhimõtet käsitlevas osas.

92 Tuleb lisada, et kui komisjon oleks pärast [vaidlusaluse] otsuse vastuvõtmist leidnud, et eespool punktis 89 mainitud kaudsed tõendid annavad piisavalt alust järeldada, et G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja [IPK] omavaheline ebaseaduslik kokkumäng tõi kaasa rikkumisi Ecodata projekti jaoks toetuse andmise menetluses, siis oleks ta võinud selle asemel, et esitada käesolevas menetluses põhjendus, mida otsuses ei ole mainitud, otsuse tühistada ja võtta vastu uue otsuse, mis käsitleb mitte ainult [rahalise abi] [teise] osa väljamaksmisest keeldumist, vaid ka korraldust tagasi maksta juba ülekantud osa."

27 Komisjon ja IPK esitasid mõlemad apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse peale. Komisjon põhjendas oma apellatsioonkaebust viienda väitega, mis puudutab *fraus omnia corrumpit* põhimõtte käsitlemata jätmist. IPK omakorda nõudis vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist selles osas, milles punktides 34–36 lähtutakse põhimõttest, et komisjoni 30. novembri 1993. aasta kirja põhjenduste punktid 6–12 ei ole osa 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsusest.

28 Euroopa Kohus jättis 29. aprilli 2004. aasta otsusega liidetud kohtuasjades C-199/01 P ja C-200/01 P: IPK München ja komisjon (EKL 2004, lk I-4627) IPK apellatsioonkaebuse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja komisjoni apellatsioonkaebuse põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

29 Komisjoni viienda väitega seonduvalt leidis Euroopa Kohus järgmist:

„62 Teise ja viienda väitega, mida tuleb käsitleda koos ja esmajärjekorras, heidab komisjon Üldkohtule esiteks ette, et on eiratud kaalutlusi, mis on esitatud Euroopa Kohtu 5. oktoobri 1999. aasta otsuse kohtuasjas C-433/97 P IPK *vs*. komisjon [EKL 1999, lk 6795] punktides 15 ja 16, eriti mis puudutab väidetava [G. Tzoanose], […] 01-Pliroforiki ja IPK ebaseadusliku kokkumängu asjassepuutuvust.

63 Komisjon väidab, et see kokkumäng põhjustas viivituse projekti rakendamisel vähemalt kuni 1993. aasta veebruarini, kuna esiteks ei saanud projektipartnerid kokku leppida rahaliste vahendite osas, mille eraldamist Kreeka partnerile nõudis [G. Tzoanos], mis tõi kaasa projekti soikumise, ja teiseks kaitses IPK otseselt [G. Tzoanose] tegevust. Tulenevalt Euroopa Kohtu 5. oktoobri 1999. aasta otsuse kohtuasjas C-433/97 P IPK *vs*. komisjon [EKL 1999, lk 6795] punktidest 15 ja 16 oleks Üldkohus pidanud kontrollima, kas komisjon on tõendanud, et vaatamata vaidlusalustele sekkumistele sai IPK jätkata projekti haldamist rahuldaval tasemel. Komisjon leiab niisiis, et kuna Üldkohus jättis kõrvale tema argumendi sellise kokkumängu kohta kui asjassepuutumatu, on ta rikkunud õigusnorme.

64 Peale selle väidab komisjon, et kui Üldkohus nentis, et ta ei ole kriminaalkohus ega saa uurida sellise kokkumängu küsimust, siis on ta eiranud *dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est* põhimõtet ja *fraus omnia corrumpit* põhimõtet.

65 IPK seevastu rõhutab, et [G. Tzoanose], […] 01-Pliroforiki ja tema vahel ei ole olnud mingit ebaseaduslikku kokkumängu. Igal juhul tuleb otsuse seaduslikkust hinnata, lähtudes ainult neist põhjendustest, mille alusel see on vastu võetud, ja nagu leidis Üldkohus, ei sisaldanud vaidlusalune otsus ühtki seika seoses IPK niinimetatud ebaseadusliku kokkumänguga [G. Tzoanose] ja […] 01-Pliroforikiga.

66 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on isiku huve kahjustava akti põhjendamise kohustuse eesmärk võimaldada Euroopa Kohtul kontrollida otsuse õiguspärasust ja anda asjaomasele isikule piisavat teavet selle kohta, kas otsus on piisavalt põhjendatud või kas selle vastuvõtmisel on tehtud viga, mis võimaldab vaidlustada otsuse õiguspärasuse. Sellest järeldub, et põhjendused tuleb üldjuhul edastada huvitatud isikule tema õigusi kahjustava aktiga samal ajal ning nende puudumist ei saa heastada sellega, kui huvitatud isik saab akti põhjendustest teada Euroopa Kohtus toimuva menetluse käigus […].

67 Pealegi peab Üldkohus [EÜ artikli 230] kohaselt piirduma vaidlusaluse otsuse seaduslikkuse kontrollimisega otsuses sisalduvate põhjenduste alusel.

68 Antud juhul keeldus komisjon vaidlusaluse otsusega põhjendustel, mis sisalduvad 30. novembri 1993. aasta kirjas, projekti jaoks kavandatud 530 000 eküü suurusest rahalisest abist veel üle kandmata 40% väljamaksmisest IPK-le. Viimati nimetatud kirjas teatas komisjon IPK-le, et tema hinnangul ei ole kuni 31. oktoobrini 1993 tehtud töö rahuldavalt vastavuses ettepanekus kavandatuga, ning selgitas sama kirja punktides 1–6 üksikasjalikult põhjusi, miks ta sellisele otsusele jõudis.

69 Käesoleva kohtuotsuse punktist 15 nähtub, et ei 30. novembri 1993. aasta kirjas ega vaidlusaluses otsuses ei ole mainitud [G. Tzoanose], […] 01-Pliroforiki ja IPK omavahelist kokkumängu. Seega on igati põhjendatud, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90 ei lugenud Üldkohus sellist kokkumängu vaidlusaluse otsuse põhjenduseks.

70 Samuti on Üldkohus, hinnates, et 30. novembri 1993. aasta kiri ega vaidlusalune otsus ei sisalda ühtki viidet sellele, et komisjoni arvates oli IPK-le rahalist abi antud eeskirju eirates, põhjendatult järeldanud, et komisjoni esitatud seletust väidetava asjaomaste partnerite omavahelise ebaseadusliku kokkumängu kohta ei saa pidada selgituseks, mis on antud kohtumenetluse käigus vaidlusaluses otsuses esitatud põhjenduste kohta, ning et käesoleva kohtuotsuse punktis 66 osutatud kohtupraktika on käesolevas kohtuasjas kohaldatav.

71 Seega sai Üldkohus neil asjaoludel õigusnorme rikkumata kõiki neid põhjendusi arvestades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 91 järeldada, et komisjoni argumentidega *fraus omnia corrumpit* põhimõtet käsitlevas osas ei saa nõustuda."

Haldusmenetlus, mille tulemusena võeti vastu vaidlustatud otsus

30 Komisjon teatas IPK-le 30. septembri 2004. aasta kirjas, osutades eespool punktis 28 viidatud kohtuotsusele IPK-München ja komisjon, et ta on läbi viinud süvendatud juurdluse G. Tzoanose suhtes, mille tulemusena selgitati välja, et viimane valis rahastamiseks tavaliselt projektid, milles osalesid tema ettepanekul Kreeka ettevõtjad, kellelt ta sai isiklikku tulu. Komisjon kontrollis uuesti vaidlusaluse rahalise abi andmise menetluse seaduslikkust ja nõuetekohasust ning jõudis järeldusele, et abi andmise

otsus on ebaseaduslik selles osas, milles see on G. Tzoanose ning IPK tegevdirektori ja omaniku R. Freitagi kokkumängu tulemus. Seega kavatses komisjon abi andmise otsuse „tühistada".

31 IPK esitas oma märkused 30. septembri 2004. aasta kirja kohta 26. novembri ja 23. detsembri 2004. aasta ning 21. veebruari 2005. aasta kirjadega. Ühtlasi nõudis IPK 23. detsembri 2004. aasta ning 21. veebruari 2005. aasta kirjades vaidlusaluse rahalise abi teise osa ülekandmist. IPK kordas seda nõuet ametlikult 20. juuli 2005. aasta kirjas.

32 IPK-le ja täpsemalt R. Freitagile saadetud 13. mai 2005. aasta kirjas (ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382; edaspidi „vaidlustatud otsus") teatas komisjon muu hulgas järgmist:

„Neil asjaoludel kontrollis [komisjon] uuesti [vaidlusaluse] rahalise abi andmise menetlust, et uurida selle seaduslikkust ja nõuetekohasust.

Põhjustel, mis on esitatud allpool punktides a–k [vt allpool punkt 33], jõudis [komisjon] järeldusele, et [vaidlusaluse] rahalise abi andmine oli ebaseaduslik ja eeskirju eirav selles osas, milles see oli G. Tzoanose ja [R. Freitagi] omavahelise kokkumängu tulemus.

Sel põhjusel otsustas komisjon tühistada varasema otsuse anda Ecodata projekti jaoks rahalist abi 530 000 eküüd […].

Vastavalt sellele otsusele keeldub komisjon kõigepealt [vaidlusaluse rahalise abi] teise osa ülekandmisest 212 000 eküü suuruses summas ja jätab rahuldamata teie taotluse maksta viivist.

Teiseks nõuab komisjon tagasi avansi 318 000 eküüd, millele lisandub intress.

Tagasimaksmise korraldus on praegu väljatöötamisel ja saadetakse teile õigel ajal."

33 Vaidlustatud otsuse kohaselt on G. Tzoanose ja R. Freitagi salajane kokkulepe kindlaks tehtud järgmiste asjaolude põhjal:

„a) Ecodata projekti ettepanek on esitatud pärast seda, kui 26. veebruaril 1992 avaldati *Euroopa Ühenduste Teatajas* projektikonkursi teade eesmärgiga toetada turismi- ja keskkonnaprojekte (EÜT C 51, lk 16). Projektikonkursi teate punktis D pealkirjaga „valikukriteeriumid" on loetletud projektide viis prioriteetset teemat. Andmepanga loomine, mida käsitleb Ecodata projekt, ei kuulunud nende viie teema hulka. Seega kui tugineda projektikonkursi teate ametlikule tekstile, on võimatu mõista, miks te esitasite ettepaneku, mille eesmärk on andmepanga loomine. Arvestades teie varasemaid suhteid G. Tzoanosega ja tõendeid teie omavaheliste kokkupuudete kohta ettepaneku esitamise ajal, mida on selgitatud allpool, on see seletatav ainult sellega, et G. Tzoanos teatas teile, et projekt võib saada toetust vaatamata projektikonkursi teate tekstile.

b) See, et G. Tzoanos […] valis tegelikult Ecodata projekti, ei vasta eeskirjadele. Läbipaistvuse, ausa konkurentsi, võrdse kohtlemise ja ühendusepoolse rahastamise võrdse kättesaadavuse tagamiseks peab rahastamiseks sobivate ettepanekute hindamine ja valik põhinema projektikonkursi teates avaldatud kriteeriumidel. Ecodata projekti puhul see ilmselgelt nii ei olnud, kuna see ei vasta ühelegi teates esitatud viiest teemast. Punktid a ja b annavad mõlemad selgelt tunnistust lubamatust tegevusest.

c) [*Euroopa Ühenduste*] *Teatajas* avaldatud projektikonkursi teates oli märgitud, et rahastamiseks eraldatud summa, mis on kokku 2 (kaks) miljonit eküüd, jaotatakse ligi 25 projekti vahel. Seega keskmine rahaline abi, mida võis loota, oli ligikaudu 80 000 eküüd. Te esitasite ettepaneku, pidades silmas ühenduse osalemist 600 000 eküüga (30% rahastamiseks eraldatud kogusummast). Ettepanek oleks olnud täiesti ebareaalne, kui G. Tzoanos ei oleks teile eelnevalt teatanud, et võite saada soodsa tulemuse.

d) 1992. aasta [lõplik üldeelarve] sisaldas märget turismieelarve kohta, mis täpsustas, et vähemalt 530 000 eküü suurune summa tuleks eraldada ökoturismi infosüsteemi loomiseks. Sellegipoolest ei olnud seda teemat 26. veebruaril 1992 avaldatud projektikonkursi teates. Teil ei olnud mingit põhjust uskuda, et kuigi „andmepanga või infosüsteemi" teemat ei olnud projektikonkursi teates või infosüsteemi vajalikkust käsitlevas eelarve märkes üldse mainitud, kavatses komisjon eelarve seda osa sel hetkel kasutada. Ainus võimalik seletus on see, et [G. Tzoanos] teatas teile oma kavatsusest, muutes seega valikumenetluse ebaausaks ja eeskirju eiravaks, välistades igasuguse konkurentsi.

e) Komisjoni korraldatud uurimise käigus teatas äriühingu ETIC juhatuse esimees F. Franck kahele komisjoni ametnikule, et [finantsabi] taotluse kogu tekst (Ecodata [projekti] ettepanek) oli teile saadetud G. Tzoanose poolt. Teie ainus ülesanne selles staadiumis oli […] kopeerida tekst IPK blanketile ja saata see tagasi komisjonile. [F. Francki] sõnul ei olnud sel ajal üldse ette nähtud teie tegelikku osavõttu projekti rakendamisest; rahaliste vahendite jaotus partnerite vahel pidi andma 10% teile ja 90% teistele partneritele, kelle hulgas oli G. Tzoanose ettepanekul Kreeka äriühing 01-Pliroforiki. On selge, et selline tegevus ettepaneku väljatöötamisel moonutab valikumenetlust ja kujutab endast korrumpeerunud ametniku ja ilmselt sellega nõus oleva kolmanda isiku omavahelist kokkumängu.

f) F. Francki ütlusi on osaliselt kinnitanud üks teie konkurentidest. Viimatinimetatu sõnul olete öelnud, et olete asja arutanud G. Tzoanosega enne ettepaneku esitamist ja et [ta] teatas teile, et te saate rahalise abi, kui olete nõus kolme tema poolt määratud projektipartneriga. Tegu on täiesti lubamatu ettepanekuga ühenduste ametniku poolt ja sellest oleks tulnud otsekohe teatada vastutavatele ametiasutustele. Selle ametnikuga kauplemist jätkates olete ilmutanud soovi tegutseda ebaseaduslikult komisjoni huve kahjustades, hoolimata oma pikaajalistest lepingulistest suhetest selle institutsiooniga.

g) E[codata] projekti rakendamise käigus oli teil ulatuslik võimalus teada anda, et G. Tzoanos moonutas valikumenetlust ja püüdis rahaliste vahendite jagamist ebaseaduslikult mõjutada. Kui puutusite kokku XXIII peadirektoraadi ametnikega […], ei jaganud te kunagi oma muret ja hoopis kaitsesite G. Tzoanost. Kui Belgia politsei teid 1995. aasta veebruaris üle kuulas, seletasite siiski, et nii

ajavahemikul 1989–1990 kui ka 1992. aastal oli G. Tzoanos juba teinud Ecodata [projekti] teemal pakkumisi, millest paistsid selgelt läbi tema korruptsiooniga seotud kavatsused. Kuigi te politseis ülekuulamise käigus eitasite nende pakkumiste vastuvõtmist, on see, et te ei teatanud omal ajal korruptsioonikatsetest ametiasutustele ega XXIII peadirektoraadi ametnikele, vaid hoopis tegite koostööd G. Tzoanosega, kaudseks tõendiks teie tegevuse lubamatuse kohta.

h) Kui XXIII peadirektoraadi peadirektor teilt 1993. aasta märtsis küsis, kas teil oma ettepaneku väljatöötamise ajal oli kokkupuuteid G. Tzoanosega, eitasite te projekti mis tahes manipuleerimist G. Tzoanose poolt enne ettepaneku esitamist ja teatasite, et […] 01-Pliroforiki on kaasatud G. Tzoanose soovitusel, kui vahetasite temaga mõtteid oma ettepaneku ettevalmistamise ajal. Arvestades seda, et olete möönnud, et G. Tzoanos oli eelnevalt teinud korruptsioonikatseid, on selle soovitusega nõustumine enne teie ettepaneku esitamist, mida seejärel pidi hindama ja heaks kiitma G. Tzoanos ise seoses [vaidlusaluse rahalise abi] andmisega, veel üks asjaolu, mis annab tunnistust, et abi andmise menetluses eirati eeskirju ja seda moonutati.

i) Belgia politsei poolt G. Tzoanose ülekuulamise protokollist nähtub, et G. Tzoanose kalendermärkmiku järgi leidis Ecodata projekti väljatöötamise ajal aset teie ja G. Tzoanose kohtumine, samuti G. Tzoanose ja ühe teie kaastöötaja kohtumine. See tõend sobib kokku punktides e ja f kirjeldatud ütlustega. Seega faks, mille te saatsite 31. märtsil 1993 [XXIII peadirektoraadi] peadirektorile vastuseks järelepärimisele ja milles märkisite, et teil ei ole ettepaneku ettevalmistamise ajal olnud G. Tzoanosega mingeid kokkupuuteid, tähendab valeütluse andmist.

j) Nõupidamine, mis toimus 1992. aasta novembris G. Tzoanose ja Ecodata [projektipartnerite] osavõtul ühe teie äriühingu ETIC ruumides Brüsselis projektipartnerite vahel rahaliste vahendite jaotamise küsimuses, paistab olevat kokkumängu näide. Sellele tähtsale nõupidamisele ei kutsutud Innovence'i, rühma ainsat äriühingut, mis ei ole seotud teie ega G. Tzoanosega. Itaalia partnerit Tourconsulti esindasite teie kui selle äriühingu aktsionär.

k) Asjaolu, et G. Tzoanose kihlatu (kellest sai tema abikaasa) töötas ETIC (asutatud IPK poolt) esindajana Kreekas äriühingus Lex Group (asutatud G. Tzoanose poolt), kinnitab, et teie ja G. Tzoanose sidemed olid põlised ja suhteliselt tihedad."

Rahalise abi esimese osa tagasinõudmise otsus

34 Pärast seda, kui IPK oli vaidlustanud võlateate ja pretensiooni, mis komisjon oli talle saatnud vastavalt 13. juunil ja 31. augustil 2005, võttis komisjon vastu 4. detsembri 2006. aasta otsuse K(2006) 6452 (edaspidi „tagasimaksmisotsus").

35 Selle otsuse artiklis 1 teatab komisjon, et IPK võlgneb talle 31. oktoobril 2006 põhisummana 318 000 eurot, millele lisandub viivis, mida arvestatakse alates 25. juulist 2005. Tagasimaksmisotsuse artiklis 3 selgitab komisjon IPK-le, et kui makset ei ole tehtud 15 päeva jooksul pärast tagasimaksmisotsuse teatavakstegemist, alustatakse

täitemenetlust vastavalt EÜ artiklile 256. Sama otsuse artiklis 4 on osutatud, et otsus on täitedokument EÜ artikli 256 esimese lõigu tähenduses.

36 IPK maksis tagasimaksmisotsusega nõutud summa 15. mail 2007 komisjonile tagasi, tunnustamata maksmise kohustust.

Kriminaalmenetlus G. Tzoanose süüdistuses riigi tasandil

37 Belgias lõppes kriminaalmenetlus G. Tzoanose süüdistuses, mis puudutas eelkõige tema tegevust seoses Ecodata projektiga, Cour d'appel de Bruxelles'i 6. mai 2008. aasta kohtuotsusega, mis tunnistab asja vastuvõetamatuks aegumise tõttu.

38 Prantsusmaal lõppes kriminaalmenetlus G. Tzoanose süüdistuses, mis ei puudutanud tema tegevust seoses Ecodata projektiga, Tribunal de grande instance de Paris' 22. septembri 2000. aasta kohtuotsusega (asi nr 9508001053), millega talle mõisteti tagaselja nelja-aastane vangistus ja rahaline karistus rea pettuste eest. Cour d'appel de Paris jättis süüdimõistva otsuse muutmata 3. novembri 2005. aasta kohtuotsusega (asi nr 04/06084). G. Tzoanose kaebuse viimati nimetatud kohtuotsuse peale jättis Cour de cassation rahuldamata 20. detsembri 2006. aasta kohtuotsusega.

Menetlus ja poolte nõuded

39 IPK esitas 29. juulil 2005 Üldkohtu kantseleisse hagi käesolevas asjas.

40 Üldkohtu kantseleisse 21. detsembril 2006 esitatud dokumendiga esitas IPK ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, paludes peatada tagasimaksmisotsuse täitmine, kuni Üldkohus teeb täitmisele pööratava otsuse käesolevas kohtuasjas. Taotlus on registreeritud numbriga T-297/05 R.

41 IPK esitas 16. veebruaril 2007 tagasimaksmisotsuse tühistamiseks Üldkohtu kantseleisse hagi, mis on registreeritud numbriga T-41/07.

42 Üldkohtu president tõlgendas 2. mai 2007. aasta määrusega kohtuasjas T-297/05 R: IPK International – World Tourism Marketing Consultants *vs.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) eespool punktis 40 nimetatud ajutiste meetmete kohaldamise taotlust nii, et selle eesmärk on vaidlustatud otsuse täitmise peatamine (osutatud kohtumääruse punkt 18), ja jättis taotluse kiireloomulisuse puudumise tõttu rahuldamata.

43 Üldkohtu 20. novembri 2009. aasta määrusega kohtuasjas T-41/07: IPK International – World Tourism Marketing Consultants *vs.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 15) otsustas Üldkohus oma kodukorra artikli 113 alusel, et kohtuasjas T-41/07 ei ole enam vaja otsust teha, kuna IPK on tagasimaksmisotsusega nõutud summa komisjonile tagasi maksnud ja seega on hagi ese ära langenud.

44 IPK palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

45 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagiavaldus rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja IPK-lt.

46 Hageja palub Üldkohtul kuulata tunnistajatena üle mitu isikut. Lisaks palub ta kodukorra artikli 64 lõike 3 punktile d ja lõikele 4 tuginedes, et komisjon esitaks teatavad dokumendid. Seega palub ta sisuliselt Üldkohtul anda korraldus, et komisjon esitaks nimelt „XXIII peadirektoraadi ja finantskontrolli peadirektoraadi dokumendid, mis käsitlevad projekti, ja kõik dokumendid, mis on seotud käesolevas kohtuasjas arutusel olevate meetmete suhtes läbi viidud uurimistega," ning läbi vaadata dokumendid, mis on seotud esimese kohtumenetlusega Üldkohtus (T-331/94), kuna need dokumendid on „käesoleva menetluse seisukohast asjassepuutuvad". Ka komisjon nimetab mitme isiku nimed, keda võib tunnistajatena kohtusse kutsuda, ja teeb Üldkohtule ettepaneku toetuda kohtuasja T-331/94 toimikule.

47 Üldkohtu kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames palus Üldkohus 30. aprilli 2010. aasta kirjaga pooltel esitada teatud dokumendid ning esitas neile küsimused, millele palus kirjalikult vastata. Pooled täitsid neile menetlust korraldavate meetmete raames esitatud nõuded ettenähtud tähtaja jooksul.

48 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (kolmas koda) alustada suulist menetlust.

49 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suulistele küsimustele kuulati ära 9. juuni 2010. aasta kohtuistungil. Lisaks palus Üldkohus kohtuistungil kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames pooltel esitada teatud dokumendid ja teha kirjalikult teatavad täpsustused. Pooled täitsid neile menetlust korraldavate meetmete raames esitatud nõuded ettenähtud tähtaja jooksul. Kui pooled olid esitanud oma märkused esitatud dokumentide ja tehtud täpsustuste kohta, lõpetati suuline menetlus 2. septembril 2010.

Õiguslik käsitlus

Sissejuhatavad märkused

50 Hageja esitab oma hagi põhjendamiseks neli väidet. Esimese väite kohaselt ei ole rahalise abi andmise otsuse tühistamiseks nõutavad tingimused täidetud. Teine ja

kolmas väide käsitlevad vastavalt hea halduse tava ja põhjendamiskohustuse rikkumist EÜ artikli 253 tähenduses. Neljas väide on esitatud teise võimalusena ja põhineb „tühistatud otsuste kordamise keelul".

51 Üldkohus peab otstarbekaks käsitleda kõigepealt kõiki argumente, mis puudutavad tõendeid kokkumängu kohta ja on seotud eelkõige esimese väitega, ning seejärel anda neile hinnang koos nimetatud väitega.

Tõendid kokkumängu kohta ja esimene väide

Poolte argumendid

– Tõendid IPK kokkumängus osalemise kohta

52 IPK väidab, et vaidlustatud otsuses väidetava kokkumängu esinemine ei ole sisuliselt õige. Nendel argumentidel, mida komisjon arendas pärast kaotust esimeses kohtumenetluses (vt eespool punktid 18–28), on üksainus eesmärk: omistada komisjonis toime pandud ebaseaduslik tegevus IPK-le, kes tegelikult on selle ohver.

53 IPK väidab sisuliselt, et ta sai Ecodata projektist teada 01-Pliroforiki vahendusel 16. märtsi 1992. aasta telefonivestluses, mille järel 01-Pliroforiki esitas talle 3. aprillil 1992 projekti visandi. IPK arendas oluliselt edasi visandiga esitatud kontseptsiooni ja esitas komisjonile 22. aprillil 1992 oma esimese ettepaneku Ecodata projekti kohta, mis nägi ette koostöö äriühingutega Innovence, Tourconsult ja 01-Pliroforiki. Kohtuistungil tunnistas IPK siiski Üldkohtu küsimusele vastates, et ta sai 01-Pliroforiki projekti visandi alles 20. aprillil 1992, mis on kantud kohtuistungi protokolli.

54 Alles pärast abi andmise otsust püüdis G. Tzoanos esimest korda survet avaldada, mis jäi IPK vastuseisu tõttu siiski tulemusetuks, et oluline osa ülesannetest ja rahalistest vahenditest antaks 01-Pliroforikile, kuna tal on suur osatähtsus andmepankade sektoris. Erinevalt sellest, mida väidab komisjon, ei olnud kõnealuse projekti kohta IPK ja G. Tzoanose vahel enne abi andmise otsust mingit kokkulepet sõlmitud ning ei olnud ette nähtud anda 10% rahalisest abist IPK-le ja ülejäänud 90% teistele Ecodata projektipartneritele. IPK ja G. Tzoanose kokkupuuted enne abi andmise otsust ei olnud selle projektiga tegelikult üldse seotud ega oma käesolevas menetluses tähtsust. IPK on alati tegutsenud komisjoni suhtes lojaalselt ja on tulemusteta taotlenud konfidentsiaalset jutuajamist G. Tzoanose ülemusega, et esitada kaebus G. Tzoanose toimingute peale.

55 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga a, nimelt spetsiaalse projektikonkursi puudumisega sellise andmebaasi väljatöötamiseks, mille kohta on tehtud ettepanek Ecodata projektis, selgitab IPK, et projektikonkursi teade ei sisaldanud piiravaid valikukriteeriume, nii et väljaspool selles sõnaselgelt ette nähtud tingimusi ja selle projektikonkursi teate B osa alusel võis esitada kõiki uuenduslikke projekte, mis soodustasid ökoturismi arendamist. Sellises olukorras oli ilmne seos 1992. aasta lõplikus üldeelarves ette nähtud rahaliste vahendite ja projektikonkursi teate vahel. Seega ei ole hämmastav, et IPK esitas Ecodata projekti.

56 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga b, mis käsitleb Ecodata projekti väidetavalt eeskirjadevastast väljavalimist G. Tzoanose poolt, väidab IPK, et tema ei mõjutanud mingil moel seda puhtalt komisjonisisest toimingut, mis mingil juhul ei võimalda järeldada, et toimus kokkumäng. IPK ei saa pealegi aru, mis põhjusel abi andmise otsus on eeskirjadevastane, arvestades, et esiteks oli Ecodata projekti ettepanek igati vastavuses vajadusega Euroopa ökoturismi projektide teabevõrgu järele, nagu on osutatud 1992. aasta lõplikus üldeelarves, ja teiseks, nagu tunnistas komisjon ise, kui ta muutis vaidlustatud otsuses sõnastust võrreldes 30. septembri 2004. aasta kirja sõnastusega, ei olnud valiku tegemisel kohustuslik juhinduda ainult neist kriteeriumidest, mis näitena olid nimetatud projektikonkursi teates.

57 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga c, mille kohaselt IPK taotles rahalist abi ebareaalses summas 600 000 eküüd, mis moodustab 30% abi kogusummast, mis on ette nähtud ligi 25 projekti jaoks, vaidleb IPK komisjoni argumentidele vastu, et need on „vastuolus majandusliku lähenemisega, mis on tarvilik". Selline lähenemine välistab algusest peale ühenduse abi „laialipuistamise" paljude projektide vahel. IPK hindas Ecodata projekti maksumuseks miljon eküüd ja esitas seega taotluse vastavalt ühenduse kaasrahastamise protsendile (60%).

58 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga d, mille kohaselt ainuüksi G. Tzoanose kavatsusega toetada Ecodata projekti, millest teatati IPK-le, on seletatav IPK taotlus, osutab IPK sisuliselt sellele, et nii 1992. aasta lõpliku üldeelarve kui ka projektikonkursi teate tekst oli üldsusele teatavaks tehtud ja kättesaadav. Komisjoni ekslik oletus väidetava infolekke kohta leiaks kinnitust vaid siis, kui need tekstid oleksid olnud konfidentsiaalsed.

59 IPK vaidlustab vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punkti e, mis rajaneb F. Francki tunnistusel, mille kohaselt esiteks valmistas finantsabi taotluse teksti täies ulatuses ette G. Tzoanos ja IPK kopeeris selle enne komisjonile saatmist oma blanketile ning teiseks ei oodatud IPK-lt tegelikku osalemist, ta pidi saama vaid 10% vaidlusaluse rahalise abi summast ja ülejäänud 90% pidi üle kantama nimelt 01-Pliroforikile, kelle osalemise kohta tegi ettepaneku G. Tzoanos. Seda oletust ei ole ühegi tõendiga kinnitatud. Vastupidi, Ecodata projekti visandi koostas algselt 01-Pliroforiki oma juhatuse esimehe isikus enne selle saatmist IPK-le.

60 Pealegi ei olnud enne abi andmise otsust kunagi küsimust, et IPK saab 10% abisummast, osutamata selle eest teenuseid. Alles pärast seda otsust püüdis G. Tzoanos tulemusetult sekkuda Ecodata projekti partnerite suhetesse. Komisjon rajab oma ekslikud oletused ühele ainsale ebausutavale F. Francki tunnistusele. Viimatinimetatu ei ole kunagi olnud ei IPK töötaja ega esindaja, tema osa piirdus nõustava äriühingu juhtimisega, kusjuures see äriühing andis üürile äriruume Brüsselis (Belgia) ja IPK oli temaga umbes aasta aega äriruumi lepinguga seotud. IPK ütles lepingu üles eeskirjade jämedate eiramiste tõttu, millega F. Franck kahjustas tema huve. Seejärel püüdis F. Franck registreerida Luksemburgis äriühingut nimega IPK International, millele IPK esitas vastuväite. Need asjaolud on tinginud F. Francki valesüüdistused IPK vastu.

61 IPK vaidlustab ühtlasi vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punkti f, mille kohaselt G. Tzoanos sundis IPK-d nõustuma kolme partneriga, kes olid tema poolt määratud enne abi andmise otsust. Komisjon ei nimetanud selle IPK konkurendi nime, kellelt see ekslik väide pärineb. IPK hinnangul on tegemist siiski Studienkreisiga, kellel oli suur huvi osaleda Ecodata projekti rakendamises tema tolleaegse maksejõuetuse tõttu ja kelle osalemist komisjon tungivalt nõudis (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus IPK-München *vs*. komisjon, punkt 75). Neist asjaoludest piisab, et seada selle väite usutavus kahtluse alla. Lõpuks, kaugel sellest, et kirjeldada IPK kokkumängu,

kinnitab see väide hoopis komisjoni toimingute ebaseaduslikkust, kellel oli Studienkreisiga lubamatu huvide kooslus.

62 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga g, mille kohaselt IPK jättis komisjonile esitamata kaebuse G. Tzoanose petturlike toimingute peale, väidab IPK, et selle argumendiga ei saa kinnitada väidetavat kokkumängu käsitlevat väidet, kuna kõik esiletoodud asjaolud on hilisemad kui abi andmise otsus. Lisaks on väide alusetu, kuna IPK tegi katse kaevata komisjoni kõrgematele ametnikele G. Tzoanose toimingute peale, mille ohver ta oli. Selleks taotles ta 1992. aasta augustis kohtumist XXIII peadirektoraadi peadirektori von Moltkega ilma G. Tzoanose osavõtuta. Von Moltke kutsus G. Tzoanose sellegipoolest 30. septembri 1992. aasta kohtumisele ja teatas IPK-le, et abi andmise menetlus vastas eeskirjadele. Kuivõrd komisjon viitab sündmustele, mis toimusid aastatel 1989, 1990 ja 1992, selgitab IPK, et tol ajal ei olnud tal ei otseseid ega kaudseid tõendeid, mis võimaldanuks tal komisjoni poole pöörduda. Lisaks ei olnud neil sündmustel ei seost Ecodata projektiga ega mõju abi andmise otsusele.

63 Eespool punktis 53 selgitatud põhjendustel vaidlustab IPK ka vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punkti h väite, mille kohaselt 1993. aasta märtsis selle eitamine, et G. Tzoanos väidetavalt manipuleeris Ecodata projektiga enne selle komisjonile esitamist, on IPK kokkumängu kaudne tõend.

64 Samuti vaidlustab IPK vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punkti i, mille kohaselt ta andis valeütluse, mis on vastuolus G. Tzoanose ülekuulamise protokolliga, mille koostas Belgia politsei, kui ta von Moltkele 31. märtsil 1993 saadetud faksis märkis, et ei R. Freitagil ega tema töötajal ei ole Ecodata projekti ettevalmistamise järgus olnud kokkupuuteid G. Tzoanosega. Selliseid kokkupuuteid tegelikult ei olnud. IPK lisab,

et kui kokkupuude oli, toimus see G. Tzoanose ja F. Francki vahel, kusjuures viimane tegutses siis ilma IPK loata ja tema teadmata.

65 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga j, mille kohaselt toimus 1992. aasta novembris G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja IPK nõupidamine, kus IPK esindas samal ajal Tourconsulti, väidab IPK, et ta ei teadnud, et äriühinguid Innovence ja Tourconsult ei olnud kutsutud. Ta ei saanud ka ette näha, et nõupidamise eesmärk oli ülesannete jaotamine osalevate ettevõtjate vahel. Ülejäänud osas ei ole G. Tzoanose sel puhul sekkumise katsed kaudseks tõendiks väidetava kokkumängu kohta, kuna nõupidamine toimus pärast abi andmise otsuse vastuvõtmist. IPK lisab, et kuigi on tõsi, et talle kuulus sümboolne 1000 euro suurune osalus Tourconsultis – kust ta ei olnud jõudnud lahkuda –, ei esindanud ta seda äriühingut nimetatud nõupidamisel R. Freitagi vahendusel, keda ei olnud selleks volitatud. Vastupidi, Tourconsulti juhtis ja esindas F, kes tegutses Tourconsulti arvel muudes komisjoni jaoks teostatud projektides. Vastuseks Üldkohtu küsimusele täpsustab IPK, et ta püüdis tulemusetult saavutada omapoolse 1000 euro suuruse sissemakse tagasimaksmist F-ilt ja loobus lõpuks sel eesmärgil kohtusse pöördumisest.

66 Lõpuks seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga k, mille kohaselt asjaolu, et G. Tzoanose kihlatu ja tulevane abikaasa Sapountzaki töötas IPK poolt asutatud ETIC esindajana Kreekas Lex Groupis, mis oli omakorda asutatud G. Tzoanose poolt, kinnitab, et R. Freitagi ja G. Tzoanose vahelised suhted olid põlised ja suhteliselt tihedad, väidab IPK, et ta ei teadnud G. Tzoanose ja tema kihlatu isiklikest suhetest ja et viimatinimetatu kui Lex Groupi väidetav omanik ei olnud IPK jaoks midagi enamat kui kontaktisik Kreekas ning et see seik ei võimalda mingil juhul järeldada, et IPK ning G. Tzoanose ja tema kihlatu vahel olid põlised ja tihedad suhted.

67 Lisaks sellele, et komisjon rajab oma väiteid Prantsusmaal ja Belgias kriminaalasjas süüdistatavaks olnud G. Tzoanose ja IPK kulul tegutsedes eeskirjade eiramisi toime pannud F. Francki kahtlase väärtusega avaldustele, ei ole ta piisavalt arvesse võtnud teatavaid süüst vabastavaid asjaolusid, mis räägivad kokkumängu esinemise vastu. IPK suhtes ei ole kunagi alustatud ühtegi kriminaaluurimist ning Prantsuse ja Belgia ametiasutused jõudsid järeldusele, et ei ole vähimatki alust kahtlustada, et R. Freitag on mõnes rikkumises süüdi. Ka ei ole komisjoni läbi viidud sisejuurdluste tulemusena kindlaks tehtud, et asjassepuutuva rahalise abi andmisel eirati eeskirju.

68 Esimese kohtumenetluse tulemustest nähtub vastupidine: hoopis komisjon avaldas IPK-le õigusvastaselt survet (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus IPK-München *vs*. komisjon, punktid 75 ja 85). Veel enam, IPK teatas G. Tzoanose tegevusest õigel ajal ja tegi 1992. aasta augustis katse pääseda von Moltke juurde konfidentsiaalsele jutuajamisele selles küsimuses.

69 IPK täpsustab, et Belgia politsei alustatud uurimine oli selle tagajärg, et IPK esitas 27. aprillil 1994 kaebuse von Moltke peale ja andis 4. mail 1994 intervjuu ajalehele *The European*. IPK ei oleks esitanud kaebust, kui ta oleks pidanud kartma uurimise alla sattumist, ainus usutav seletus, miks ta nii toimis, on see, et tema ja G. Tzoanose vahel ei olnud kokkumängu. Vastupidi, IPK oli vastu G. Tzoanose nõudmistele, tagades ise suuremas osas Ecodata projekti teostamise ja koordineerimise vastu G. Tzoanose ootusi, kes tahtis anda eeliseid 01-Pliroforikile. Kuna IPK investeeris Ecodata projekti oma rahalisi vahendeid kogumaksumusega üle miljoni euro, oli ta isiklikult huvitatud projekti kiirest õnnestumisest. Väidetava kokkumängu esinemise korral oleks sündmused igal juhul paratamatult teisiti kulgenud. Eelkõige oleks IPK sellisel juhul väidetavatest kokkulepetest kinni pidanud, et saada osa rahalisest abist, osutamata selle eest teenuseid.

70 Komisjon leiab, et käesolev kohtuvaidlus tuleb asetada olukorda, milles valitses XXIII peadirektoraadi allüksuse „Turism" endise juhataja G. Tzoanose poolt 80-ndate aastate lõpus ja 90-ndate aastate alguses sisse seatud korruptsioonisüsteem. Süsteem rajanes peamiselt komisjoni antud toetustega proportsionaalsete „honoraride" maksmisel nõustavatele äriühingutele, mida kontrollis G. Tzoanos või tema kihlatu Sapountzaki, kellest sai tema abikaasa. Komisjon osutab, et G. Tzoanos on Prantsusmaal seda liiki kuritegude eest lõplikult süüdi mõistetud ja Belgias on pooleli kriminaalmenetlus tema ja ta abikaasa süüdistuses.

71 G. Tzoanos on tagaotsitav rahvusvahelise vahistamismääruse alusel ja viibib arvatavasti Kreekas, kes keeldub teda välja andmast. G. Tzoanos, hüüdnimega „härra kolmkümmend protsenti", oli asjaomastes ringkondades, kuhu kuulus ka IPK tegevdirektor ja omanik R. Freitag, tuntud omakasupüüdlikkuse poolest. Belgia politsei koostatud ülekuulamisprotokollide kohaselt oli R. Freitagil 1989. aastal kokkupuuteid G. Tzoanosega. G. Tzoanos tegi R. Freitagile ettepaneku hakata sponsoriks tema äriühingus European Travel Monitor, et ta saaks hõlpsamalt komisjoniga lepinguid sõlmida. Ka on R. Freitagi kontrollitavad äriühingud ainuüksi ajavahemikul 1991–1992 saanud komisjoni toetusi 949 365 eküü suuruses summas.

72 Seoses Ecodata projektiga kordab komisjon väidet, et G. Tzoanos teatas R. Freitagile võimalusest saada suures summas rahalist abi ökoturismiprojektide infosüsteemi eest. G. Tzoanos andis mõista, et IPK võib saada sellist rahalist abi, kui ta esitab selleks taotluse, mis talle saadetakse eelnevalt vormistatud sõnastuses. Siis saab ta ainult selle eest 10% rahalistest vahenditest. Ülejäänud rahalised vahendid jaotatakse teiste projektiosaliste vahel, eeskätt antakse Kreeka ettevõttele 01-Pliroforiki, mis on nagu äriühing Lex Group G. Tzoanose mõju all ja millele ta annab ebaseaduslikult eeliseid (Üldkohtu 19. märtsi 1998. aasta otsus kohtuasjas T-74/96: G. Tzoanos *vs*. komisjon, EKL AT 1998, lk I-A-129 ja II-343, punktid 252–255).

73 Arvestades seda, et teistel ettevõtjatel ei olnud võimalik sõnaselge projektikonkursi teate puudumisel sellist rahalise abi võimalust kasutada, oli IPK ainus, kes esitas taotluse rahalise toetuse saamiseks ökoturismiprojektide andmebaasi loomise jaoks. Suvepuhkuste ajal oli G. Tzoanosel lihtne korraldada abi andmine IPK-le, vaatamata komisjoniga varem sarnases projektis koostööd teinud Studienkreisi ilmsele hämmastusele lühikese aja jooksul ilma projektikonkursita abi andmise üle.

74 Juba enne abi andmise otsuse tegemist esindas IPK asutatud äriühingut ETIC Kreekas äriühing Lex Group, mille osalusest kuulus 10% G. Tzoanosele (eespool punktis 72 viidatud kohtuotsus G. Tzoanos *vs.* komisjon, punktid 58–79). Kliendisuhete eest vastutas Sapountzaki, kes siis oli G. Tzoanose kihlatu ja hiljem tema abikaasa.

75 Pärast abi andmise otsuse tegemist et pidanud R. Freitag enam kinni G. Tzoanosega sõlmitud kokkuleppest, mistõttu viimane oli sunnitud avaldama IPK-le survet, et teostada projekt nii, nagu oli esialgu ette nähtud.

76 Kui Ecodata projekt oli G. Tzoanoselt ära võetud, said IPK, 01-Pliroforiki ja veel kaks osalevat äriühingut 26. märtsil 1993 kokkuleppele projekti rahalise ja tehnilise jaotamise küsimustes, kuid neis tingimustes ei olnud projekti enam võimalik ettenähtud tähtaegadeks lõpule viia. Neil asjaoludel otsustas komisjon 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsusega (vt eespool punkt 17) rahalise abi teist osa mitte üle kanda.

77 Kui IPK oli esimese kohtumenetluse tulemusena saavutanud 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsuse tühistamise, võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse, tuginedes esiteks pärast keeldumisotsuse tegemist saadud andmetele kokkumängu kohta G. Tzoanose ja R. Freitagi vahel ja teiseks võimalusele, millele „ühenduste kohtud sõnaselgelt osutasid" (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus IPK-München *vs*. komisjon, punkt 92; kohtujurist Mischo ettepanek eespool punktis 28 viidatud kohtuasjas IPK-München ja komisjon, EKL 2005, lk I-4630, ettepaneku punkt 101), nõuda kogu rahaline abi tagasi *fraus omnia corrumpit* põhimõtet rakendades.

78 Seoses konkreetselt vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga a, mis käsitleb spetsiaalse projektikonkursi puudumist sellise andmebaasi väljatöötamiseks nagu Ecodata projekt, väidab komisjon, et rahalise abi valdkonnas kohaldatavate põhimõtete kohaselt on projekti abikõlblikkus määratletud projektikonkursi teatega. IPK ettepanek ei vastanud ühelegi projektikonkursi teates loetletud kriteeriumile. Mis puutub IPK argumenti, et 1992. aasta lõplik üldeelarve nägi ette 530 000 eküü suuruse summa Euroopa ökoturismiprojektide kohta teabe kogumise võrgu loomise rahastamiseks, mille seos projektikonkursi teatega oli „ilmselge", siis väidab komisjon vastu, et „tavalisel" taotlejal oleks olnud võimatu aru saada, et projektikonkursi teade käsitles ka rahalist abi, mida on mainitud ühes lauses nimetatud üldeelarve leheküljel 659. Komisjon lisab, et projektikonkursi teate punkt B viitab täpsemalt punkti D kriteeriumidele. IPK ei ole oma finantsabi taotluses aga isegi püüdnud näidata, et ettepanekus sisalduv projekt vastab valikukriteeriumidele, nagu nägi ette projektikonkursi teate punkt C 2. Komisjoni sõnul näitab see tegematajätmine, et IPK oli taotletava rahalise abi saamises kindel. Ainult G. Tzoanos kui isik, kes faktiliselt abi andmise otsustas, võis olla selle kindluse taga. Neil asjaoludel ei ole üllatav, et IPK oli ainus ettevõtja, kes esitas ettepaneku, mis vastas 1992. aasta lõpliku üldeelarve leheküljel 659 leiduvale kirjeldusele, ja et Studienkreis, kellel oli eriline huvi antud liiki projekti vastu, seda ei teinud.

79 Komisjon leiab, et kui seos 1992. aasta lõpliku üldeelarve ja projektikonkursi teate vahel oleks olnud nii ilmselge, nagu väidab IPK, oleks üllatav – nagu ta ise väljendus –, et see oli 01-Pliroforiki ja mitte tema ise, kellel tekkis Ecodata projekti idee, või tema poolt esitatud teistsuguse versiooni järgi Kreeka ettevõtja C 1992. aasta aprillis. Samuti oleks imelik, et 1993. aasta märtsis kinnitas R. Freitag von Moltkele veel telefoni ja kirja teel, et Ecodata projekti algatus tuleb ainult temalt endalt. Need vastuolulised kirjeldused õõnestavad IPK kinnituste usaldusväärsust ja veenvust. Ka see, mida 01-Pliroforiki esindajad avaldasid tema raamatupidamisarvestust auditeerinud komisjoni ametnikele 18. oktoobril 1993, et esimest korda rääkis neile Ecodata projektist IPK, ei sobi kokku IPK versiooniga. Komisjoni sõnul on seega tõenäoline, et G. Tzoanos, kes oli projektikonkursi eest vastutav ametnik ja määravas rollis abi andmise otsuse juures, sõnastas ise projektikonkursi teate nii, et see vastaks täpselt 1992. aasta lõpliku üldeelarve leheküljel 659 mainitud rahalisele abile. Selline olukord oli väga soodus G. Tzoanose poolt sisse seatud petusüsteemi edendamiseks, mis seisnes rahalise abi andmises vastutasuna vahendustasude eest.

80 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga b, mille kohaselt G. Tzoanos valis Ecodata projekti välja eeskirju eirates, selgitab komisjon, et kuigi IPK ei saanud mõistagi abi andmise otsust ise vastu võtta, sai ta siiski seda mõjutada, leppides pädeva ametniku nõudmisel eelnevalt kokku, et ta on nõus tegema koostööd 01-Pliroforikiga. Ainult selle eelneva kokkuleppega on seletatav, miks G. Tzoanos valis IPK ettepaneku välja projektikonkursi teate peale saadud 301 ettepaneku hulgast, millest ainult 25 võisid osutuda valituks, seda enam, et G. Tzoanos teadis, et Studienkreisi projekt, mida ühendus oli juba rahastanud, oli Ecodata projektiga väga sarnane. Igal juhul ei ole IPK selle kohta muud veenvat seletust andnud.

81 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga c, mille kohaselt IPK taotletud rahalise abi summa 600 000 eküüd oli ebareaalne, moodustades 30% kokku 25 projekti

jaoks ette nähtud 2 miljoni eküü suurusest kogutoetusest, toonitab komisjon, et tegemist on kaudse tõendiga, mis näitab selgelt, et asi oli eelnevalt kokku lepitud. Taotlus, millega üheainsa projekti jaoks küsitakse kolmandikku toetuste kogusummast, on äärmiselt haruldane.

82 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga d märgib komisjon, et ainult G. Tzoanose eelneva IPK-le saadetud kutsega võib olla seletatav, miks IPK esitas finantsabi taotluse, mille sisu ei olnud vastavuses abi andmise objektiivsete kriteeriumidega, mis olid avaldatud, ja millega taotletav summa oli ilmselgelt ebaproportsionaalne vastava abiprogrammi toetuste kogusumma suhtes. Kuna iga finantsabi taotluse väljatöötamine on aeganõudev ja kulukas, ei oleks ükski teadlik ettevõtja edu lootmata niiviisi toiminud. IPK ei ole nende kaudsete tõendite vastu ühtki usutavat argumenti esitanud, tema seletuskatsed on jäänud abstraktseteks, ebareaalseteks ja vastuolulisteks.

83 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga e, mis viitab eeskätt F. Francki tunnistustele, lükkab komisjon tagasi IPK väite, et F. Franck ei töötanud tema heaks Brüsselis. F. Franck asutas seal R. Freitagi palvel äriühingu ETIC Headquarters Bruxelles, mis pidi looma ja arendama kontakte ühenduse institutsioonidega. Selles kontekstis kohtus F. Franck G. Tzoanosega ja sai teada Ecodata projektist. Selle projekti finantsabi taotluses esines F. Franck IPK ekspertide hulgas. Tema tunnistused on seega määrava tähtsusega nende faktiliste asjaolude tuvastamisel, miks IPK püüdis nende usaldusväärsust õõnestada.

84 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga f, mille kohaselt G. Tzoanos avaldas IPK-le survet, et IPK nõustuks kolme tema poolt enne abi andmise otsust määratud projektipartneriga, vaidlustab komisjon IPK väite, et 01-Pliroforiki esitas omal algatusel IPK-le projekti visandi. IPK esitatud faktiliste asjaolude kirjeldus on

vastuolus F. Francki ja Bauschi tunnistustega, mis omavahel sobivad ja on mõlemad usaldusväärsed, samuti faksiga, mille R. Freitag saatis von Moltkele 31. märtsil 1993 ja mille kohaselt IPK oli Ecodata projekti algataja ja valis oma partnerid.

85 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga g, mille kohaselt IPK jättis kogu menetluse kestel komisjoni kõrgematele ametnikele esitamata kaebuse G. Tzoanose petturlike toimingute peale, väidab komisjon, et kaebuse esitamata jätmine on kaudne tõend, vaat et ainus usaldusväärne seletus, mis ilmselgelt näitab G. Tzoanose ja R. Freitagi kokkumängu abi andmise otsuse vastuvõtmise ajal. G. Tzoanose ülemustele kaebuse esitamisega oleks IPK riskinud asjaolude tegeliku kujunemise ilmsikstuleku ja järelikult vaidlusaluse rahalise abi kaotamisega. Mis puudutab IPK väidetavat taotlust pääseda von Moltke juurde konfidentsiaalsele jutuajamisele ilma G. Tzoanose osavõtuta, siis lisab komisjon, et IPK-l tarvitses vaid talle helistada.

86 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga h, mille kohaselt G. Tzoanos manipuleeris Ecodata projektiga enne selle komisjonile esitamist ja soovitas 01-Pliroforikit partneriks, täpsustab komisjon, et telefonivestluses von Moltkega 1993. aasta märtsis teatas R. Freitag, et ta oli arutanud G. Tzoanosega ettevalmistusjärgus ajavahemikul 1992. aasta aprillist juunini, milliseid riike ja ettevõtjaid nimetatud projekti kaasata, millega seoses G. Tzoanos soovitas võtta 01-Pliroforiki. See teade on igal juhul vastuolus IPK poolt korduvalt väidetuga, et Ecodata projekti idee pärineb 01-Pliroforikilt. Lisaks tõendab R. Freitagi see teade juba iseenesest G. Tzoanose ja IPK salajast koostööd.

87 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga i, mille kohaselt IPK andis valeütluse, mis on vastuolus G. Tzoanose ülekuulamise protokolliga, mille koostas Belgia politsei, kui ta von Moltkele 31. märtsil 1993 saadetud faksis märkis, et ei R. Freitagil ega tema töötajatel ei ole Ecodata projekti ettevalmistamise järgus olnud kokkupuuteid

G. Tzoanosega, täpsustab komisjon, et see valeteade, mille paikapidamatus nähtub kohtutoimiku paljudest dokumentidest, on täiendav kaudne tõend G. Tzoanose ja IPK kokkumängu kohta. Komisjon lisab, et IPK kaitsepositsioon selles küsimuses ei ole päris selge, kuna ta ei eita, et R. Freitagi ja/või F. Francki ja G. Tzoanose vahel toimusid kohtumised ajavahemikul enne Ecodata projekti esitamist komisjonile.

88 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga j, mille kohaselt toimus 1992. aasta novembris G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja IPK nõupidamine, täpsustab komisjon, et IPK osutatud asjaolu, et nõupidamine toimus pärast abi andmise otsuse tegemist, ei saa seada kahtluse alla seda, et tegemist on kaudse tõendiga väidetava kokkumängu kohta, G. Tzoanose katsega sekkuda sel nõupidamisel ülesannete ja rahaliste vahendite jagamisse vastavalt eelnevale kokkuleppele.

89 Seoses vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punktiga k, mille kohaselt see, et G. Tzoanose kihlatu ja tulevane abikaasa Sapountzaki töötas ETIC esindajana, kinnitab, et R. Freitagi ja G. Tzoanose vahelised suhted olid põlised ja suhteliselt tihedad, tuletab komisjon meelde, et IPK teadis juba pikka aega G. Tzoanose omakasupüüdlikkust, mistõttu ei ole usutav tema kinnitus, et ta pöördus tema kui komisjoni allüksuse juhi poole ainuüksi soovituse saamise eesmärgil.

90 Komisjon vaidlustab selle, et IPK esitatud asjaoludega (vt eespool punkt 67) saab seada kahtluse alla kokkumängu kinnitavad kaudsed tõendid. See kehtib selle kohta, et R. Freitagi suhtes ei ole alustatud kriminaalmenetlust. Selline asjaolu ei takista komisjoni sekkumist, kui esineb piisaval hulgal kaudseid tõendeid kokkumängu kohta (kohtujurist Mischo ettepanek kohtuasjas, milles on tehtud eespool punktis 28 viidatud kohtuotsus IPK-München ja komisjon, ettepaneku punkt 101).

91 Sama kehtib komisjoni sisejuurdluste kohta, mis puudutavad G. Tzoanost. Lisaks asjaolule, et IPK ei täpsusta, millistele juurdlustele ta osutab ja kuidas need juurdlused saavad teda süüst vabastada, leiab komisjon, et Belgias on kriminaalmenetlus G. Tzoanose suhtes alles pooleli ja võib seega anda uut teavet. Ka komisjoni sisejuurdlused on alles asialgses järgus. Pealegi osundab IPK vääralt eespool punktis 23 viidatud kohtuotsust IPK-München *vs.* komisjon (punktid 75 ja 85), mis ei sisalda tegelikult ühtki asjaolu tema argumendi kinnituseks.

92 Seoses IPK esitatud kaebusega rõhutab komisjon, et kaebus, mille teksti IPK ei esitanud, oli suunatud von Moltke, mitte G. Tzoanose vastu. Sel moel soovis IPK pöörata G. Tzoanosel lasuvad kahtlused von Moltke vastu ja 01-Pliroforikil lasuvad kahtlused Studienkreisi vastu. Seega on IPK kaebus hoopis täiendav kaudne tõend kokkumängu kohta.

93 Mis puudutab IPK vastupanu G. Tzoanose avaldatud survele, siis väidab komisjon, et vastupanu, mida osutati alles pärast abi andmise otsuse tegemist vaidlusaluse rahalise abi kohta, ei võimalda teha järeldust kokkumängu puudumise kohta enne nimetatud otsust.

94 Lõpuks väidab komisjon selle kohta, et IPK tegi oma vahenditest sissemakse Ecodata projekti rakendamise tarbeks, et sissemakse tegemine oli komisjoni kaasrahastamise saamiseks vajalik tingimus.

– Esimene väide, mille kohaselt rahalise abi andmise otsuse tühistamiseks vajalikud tingimused ei olnud täidetud

95 Esimese võimalusena väidab IPK, et asjassepuutuvad tingimused, mis on reguleeritud määrusega nr 2988/95 ja mille alusel võib tagasiulatuvalt tühistada ühenduse fondidest abi andmise otsuse, ei ole antud juhul täidetud. Vaidlustatud otsusega on rikutud määrust nr 2988/95 eelkõige seoses sellega, et abi andmise otsuse ei põhine eeskirjade eiramisel selle määruse tähenduses. Teise võimalusena väidab IPK, et kuna asi oli sama määruse artikli 3 tähenduses igal juhul aegunud, ei olnud komisjonil õigust vaidlustatud otsust vastu võtta.

96 IPK leiab, nagu nähtub määruse nr 2988/95 põhjendustest 3 ja 4, et määrus on kohaldatav ühenduse poliitika kõigis valdkondades ja seega ka ühenduse organite poolt ühenduse rahaliste vahendite tagasinõudmise suhtes. Nimetatud määruse ülesehitusest ja eesmärgist tuleneb, et selle kohaldamisala võib laiendada komisjoni võetud meetmetele niipea, kui mängus on ühenduse finantshuvid, olgu siis tegu ühenduse õiguse tsentraliseeritud või detsentraliseeritud rakendamise korraldamisega. Lisaks, nagu kinnitab kohtupraktika, on see määrus käesolevas kohtuasjas kohaldatav tagasiulatuvalt ja sõltumata sellest, et rahalise abi andmine toimus antud juhul enne selle jõustumist.

97 IPK väidab, et eeskirjade eiramise tuvastamine määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses, st antud juhul abi andmise otsuse õigusvastasus on sama määruse artikli 4 lõike 1 alusel soodustuse äravõtmise eeltingimus. Eeldatakse, et abi andmise otsus on õiguspärane, ja komisjon, kuigi see on tema kohustus, ei ole esitanud tõendeid, et otsus on õigusvastane nimelt sel põhjusel, et see on seotud vaidlustatud otsuses väidetava kokkumänguga.

98 Selles osas vaidlustab IPK kokkumängu sisulise õigsuse, mida komisjon vaidlustatud otsuses väidab (vt eespool punktid 33 ja 52–67). Lisaks on komisjon jätnud arvesse võtmata paljud asjaolud, mis näitavad kokkumängu puudumist (vt eespool punkt 67).

99 Isegi kui eeldada, et leidis aset eeskirjade eiramine määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 ja artikli 4 lõike 1 tähenduses, leiab IPK, et määruse artikli 3 lõikes 1 ette nähtud aegumine takistab igal juhul abi andmise otsuse tühistamist vaidlustatud otsusega. Erinevalt sellest, mida väidab komisjon, on aegumine kohaldatav mitte ainult sanktsioonide suhtes, vaid ka haldusmeetmete suhtes, nagu on kinnitanud kohtupraktika.

100 IPK väidab nimelt, et nelja-aastane aegumistähtaeg, mis hakkab kulgema eeskirjade eiramise toimumisest, oli vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajaks, 13. maiks 2005 juba möödunud, kuna väidetav kokkumäng toimus enne abi andmise otsust, mis on vastu võetud 4. augustil 1992. Seoses sellega vaidlustab IPK jätkuva või korduva rikkumise esinemise, mis komisjoni sõnul on toime pandud väidetava teavitamis- ja lojaalsuskohustuse rikkumisega, mis lasub igaühel, kes saab ühenduse abi. Selle väitega nõustumine viib tagajärjeni, kus määruse nr 2988/95 artikli 3 aegumistähtaeg ei hakka iial kulgema, kuna teavitamis- ja lojaalsuskohustus on kohaldatav eeskirjade iga eiramise suhtes. Ülejäänud osas väidab IPK, et komisjon toetus kokkumängu väites faktilistele asjaoludele, mis olid talle teada alates 1996. aastast, nii et ta oleks võinud abi andmise otsuse tühistamist puudutava uue otsuse tegemisel neile tugineda juba ammu. Kuna komisjon seda ei teinud, siis rohkem kui 11 aastat pärast Ecodata projekti edukat täitmist on IPK-l õigus õiguskindluse jaluleseadmisele.

101 Lisaks ei ole aegumistähtaeg antud juhul katkenud. IPK toonitab, et esiteks lisaks sellele, et 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus ei tuginenud kokkumängu väitele,

ei olnud sellel ka sama eesmärk mis vaidlustatud otsusel, kuna see piirdus rahalise abi teise osa väljamaksmisest keeldumisega, ning teiseks ei olnud tegemist õigusaktiga, millega oleks IPK-le teatatud eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse algatamisest määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmanda lõigu tähenduses. Peale selle oli kokkumängu väide, mille komisjon esitas kohtuasjas T-331/94 esimest korda märkuste esitamise staadiumis pärast seda, kui Euroopa Kohus saatis kohtuasja tagasi Üldkohtule, esitatud hilinemisega, väljus kohtuvaidluse eseme raamidest ja oli seega vastuvõetamatu (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus IPK-München *vs*. komisjon, punkt 90). Seega ei ole aegumistähtaeg ka mitte katkenud seoses menetlusega kohtuasjas T-331/94.

102 IPK leiab, et isegi kui lugeda aegumistähtaeg katkenuks, siis kuna komisjon ei ole määranud sanktsiooni või peatanud haldusmenetlust, on määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus ette nähtud maksimaalne kaheksa aasta pikkune aegumistähtaeg möödunud vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel.

103 Teise võimalusena leiab IPK, et juhul kui määruse nr 2988/95 kohaldamine jäetakse kõrvale – kuigi see on *lex specialis* –, eelistades kohaldada üldpõhimõtteid, ei ole käesoleval juhul täidetud need ranged tingimused, mis kehtivad õigusvastase haldusakti tagantjärele tühistamise korral.

104 Seoses sellega, et komisjon viitab finantsmääruse artikli 119 lõikele 2 ja artikli 72 lõikele 2, esitab IPK vastuväite, et küsimus, kas asjaomane rahaline abi on toetus finantsmääruse VI jaotise tähenduses, võib jääda lahtiseks. Sama määruse artikli 119 lõige 2 ei ole iseenesest piisav õiguslik alus, et tühistada abi andmise otsus, kuna selle sõnastus näeb ette selle kohta rakenduseeskirjade vastuvõtmise. Ei vaidlustatud otsuse põhjendustes ega komisjoni esitatud kostja vastuses ei sisaldu rakenduseeskirju, mille alusel saaks põhjendada abi andmise otsuse tühistamist. Finantsmääruse artikkel 72 ei ole mingil juhul see rakenduseeskiri. Lisaks kõigele ei ole vaidlustatud otsuses mainitud toetuse maksmise peatamist, toetuse vähendamist ega toetuse andmise

lõpetamist finantsmääruse artikli 119 lõike 2 tähenduses, kuna selle meetme rakendamiseks on vaja vastu võtta eraldi sissenõudekorraldus. Lõpetuseks, täpsustava teisese õiguse sätte puudumisel ei ole ka *fraus omnia corrumpit* õiguslik põhimõte rahalise abi andmise otsuse tühistamise õiguslikuks aluseks.

105 Komisjoni hinnangul, kuna IPK sai arutusel oleva rahalise abi otse Euroopa ühenduste üldeelarvest, reguleerib selle abi tagasinõudmist finantsmääruse VI jaotis (toetused). Kuigi see jaotis ei sisalda sõnaselget eeskirja kokkumängu tulemusena antud toetuse juhtumi kohta, siis arvestades *fraus omnia corrumpit* põhimõtet ja asjaolu, et toetuse väljapetmise kohta kehtib elementaarne keeld, tuleks finantsmääruse artikli 119 lõiget 2 tõlgendada laiendavalt ja lugeda see vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks. Tagasinõude täitmise korda reguleerib finantsmääruse artikli 72 lõige 2.

106 Selle kohta ei ole ette nähtud mingit aegumist ja määruse nr 2988/95 aegumist käsitlevad sätted ei ole analoogia alusel kohaldatavad. Üldkohtu küsimustele vastates möönis komisjon siiski nii kirjalikult kui ka kohtuistungil, et kui eeldada, et sama määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud aegumisnorm on kohaldatav – millise juhtumiga ei ole tegemist, kuna nimetatud määrus ei ole vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks –, tuleb käesolevas kohtuasjas lubada selle kohaldamist tagasiulatuvalt, pidades silmas asjassepuutuvat kohtupraktikat, ja see on kantud kohtuistungi protokolli. Lisaks täpsustas komisjon kohtuistungil, et nagu on leidnud tunnustamist kohtupraktikas, on IPK tagasimaksmise kohustus igal juhul lihtsalt tagajärg, mis tuleneb asjaolust, et ta sai rahalise soodustuse kuritarvituse teel, ilma et tagastamisnõue peaks

põhinema esmases või teiseses õiguses sätestatud õiguslikul alusel nagu see, mille näeb ette määruse nr 2988/95 artikkel 4.

107 Teise võimalusena väidab komisjon, et vaidlustatud otsus on põhjendatud ka määrusest nr 2988/95 lähtudes, kohaldades eelkõige selle artikli 1 lõiget 2, artikli 4 lõiget 1 ja artiklit 7, samuti lähtudes Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni protokolli artiklitest 2 ja 3, mis reguleerivad passiivset ja aktiivset korruptsiooni, mille kriteeriumid on antud juhul täidetud. IPK-le sai osaks eeliskohtlemine G. Tzoanose poolt, kes andis talle vaidlusaluse rahalise abi ilma sõnaselge projektikonkursi teateta vastutasuks 01-Pliroforiki osalemise eest IPK juhitavas Ecodata projektis. Asjaolu, millele osutab IPK, et ta ei ole ise pettust toime pannud, ei oma selles osas tähtsust, kuna määruse nr 2988/95 artikli 7 kohaselt võib haldusmeetmeid kohaldada ka nende isikute suhtes, kes eeskirjade eiramises osalesid. Käesolevas kohtuasjas on arvukalt asjaolusid, mis paistavad osutavat sellele, et IPK teod on aktiivne korruptsioon, kuna ta nõustus moodustama vaidlusaluse rahalise abi saamiseks Ecodata projekti meeskonna vastavalt G. Tzoanose soovidele ja isiklikele huvidele. Samuti andis IPK volitused äriühingule Lex Group väga lühikest aega enne abi andmise otsust, mis võis samuti olla kasulik G. Tzoanosele.

108 Tema enda seletuste kohaselt, mis on antud esimeses kohtumenetluses, kui G. Tzoanos varjamatult nõudis, et 01-Pliroforiki saaks suure osa vaidlusalusest rahalisest abist, oleks IPK pidanud aru saama tõsiasjast, et ta sai selle abi vaid vastutasuks nõusoleku eest rakendada Ecodata projekt koos 01-Pliroforikiga. Hiljemalt sellest hetkest alates, mil IPK otsis võimalust projekt ise rakendada, osales ta eeskirjade eiramises tahtlikult. Komisjon täpsustab, et IPK tundis juba aastaid G. Tzoanose omakasupüüdlikkust ja teadis algusest peale, et vaidlusaluse rahalise abi andmine on õigusvastane.

IPK hilisem keeldumine G. Tzoanosega sõlmitud salajase leppe järgimisest ei saa varjutada abi andmise otsuse õigusvastasust.

109 Peale selle on abi andmise otsus komisjoni sõnul kokkumängu tulemus ja võis kahjustada ühenduse finantshuve. Ilma kokkumänguta oleks rahaline abi antud läbipaistvust järgides ja oleks võinud lõppeda vaidlusaluste rahaliste vahendite parema kasutamisega. Komisjon tuletab meelde, et IPK ütluste kohaselt ei olnud 01-Pliroforikil eriti kogemusi turismisektoris ega keskkonnaandmepankade vallas ning kui IPK ei oleks teda kaasanud Ecodata projekti meeskonda, ei oleks ta vaidlusalust rahalist abi saanud. Teisalt ei oleks G. Tzoanos IPK ettepanekut vastu võtnud ilma 01-Pliroforiki osaluseta. Lõpuks kinnitab Ecodata projekti läbikukkumine seda, et vaidlusaluse rahalise abi andmine ei olnud tõhus.

110 Komisjoni arvates ei takistanud määruse nr 2988/95 artiklis 3 sätestatud aegumistähtaeg vaidlustatud otsuse vastuvõtmist. Kui eeldada, et see määrus kuulub kohaldamisele, oleks nimetatud otsuse eesmärk olnud põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine määruse nr 2988/95 artikli 4 tähenduses, mitte halduskaristuse määramine. Ent osutatud määruse artikli 3 lõike 1 neljanda lõigu ja lõike 2 kohaselt ning vaatamata ebamäärasele kohtupraktikale, mis võib näidata vastupidist, on aegumine kohaldatav ainult kalduskaristuste suhtes.

111 Ka ei olnud aegumistähtaeg veel kulgema hakanud, kuna G. Tzoanosega sõlmitud salajast kokkulepet järjekindlalt eitades jätkas IPK suhetes komisjoniga vaidlusaluse rahalise abi andmisest tuleneva teavitamis- ja lojaalsuskohustuse rikkumist, mistõttu tema poolt toime pandud eeskirjade eiramine ei ole määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teise lõigu tähenduses veel lõppenud.

112 Komisjon väidab, et aegumistähtaeg on igal juhul katkestatud 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsusega, mis on vastu võetud enne selle tähtaja möödumist, kuni 29. aprillini 2004, mil on vastu võetud Euroopa Kohtu otsus, millega lõppes esimene kohtumenetlus. Mis puutub määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus sätestatud maksimaalsesse kaheksa-aastasesse aegumistähtaega, siis lükkab komisjon tagasi IPK argumendid ja täpsustab, et mõiste „karistus" hõlmab ka sama määruse artiklis 4 osutatud tegevust, mistõttu iga karistus või meede selle artikli tähenduses võib aegumistähtaja katkestada. Seega 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsusega aegumistähtaeg ka katkes või isegi möödus lõplikult. Komisjon lisab, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 tagasiulatuv jõud nõuab niisugust sidusat lähenemist, kuigi 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus ei olnud vastu võetud selle määruse artikli 4 alusel. Teistsugune lähenemine oleks „absurdne", kuna see kohustaks komisjoni sellist otsust puudutava poolelioleva kohtumenetluse kestel „ennetavalt" vastu võtma uut otsust ainult aegumistähtaja katkestamise eesmärgil. Lõpuks, põhjusel, et on vastu võetud 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus, ei ole määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmandas lõigus nimetatud erinevatel teatamistoimingutel määravat tähtsust.

113 Komisjon lisab, et 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus ja vaidlustatud otsus käsitlevad ühe ja sama rahalise abiga seotud eeskirjade eiramisi. Lisaks kõigele on need eiramised omavahel tihedalt seotud, kuna Ecodata projekti halb rakendamine on suuresti tingitud kokkumängust. Ta meenutab, et ta tõstatas selle küsimuse õigel ajal esimese kohtumenetluse käigus. Miski ei takistanud komisjonil vaidlustatud otsuse rajamist sel puhul esitatud põhjendustele.

114 Lõpuks märkis komisjon Üldkohtu kirjalikule küsimusele vastates, et ta ei võtnud ühtki meedet eesmärgiga peatada haldusmenetlus määruse nr 2988/95 artikli 6 lõike 1 tähenduses, kuna selline peatamine oli ette nähtud vaid rahaliste karistuste määramise juhtudel, millega ei ole tegemist käesolevas kohtuasjas.

Üldkohtu hinnang

– Määruse nr 2988/95 esemeline kohaldamisala

115 Olgu meenutatud, et IPK väitel on määrus nr 2988/95 käesolevas asjas kohaldatav. Vaidlustatud otsus rikub esiteks nimetatud määruse artiklit 4, kuna IPK-le omistatavat eeskirjade eiramist ei esine, ja teiseks määruse artikli 3 lõiget 1, kuna väidetava eiramise menetlemine on aegunud. Komisjon seevastu vaidlustab esimese võimalusena selle, et käesolevat juhtumit tuleb hinnata määruse nr 2988/95 sätetest lähtudes, kuna vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks on nimelt finantsmääruse artikli 119 lõige 2 tõlgendatuna *fraus omnia corrumpit* põhimõtet silmas pidades, mitte aga määruse nr 2988/95 artikkel 4. Seega määruse nr 2988/95 artikli 3 lõige 1, mis käsitleb aegumist, ei olegi enam kohaldatav.

116 Küsimuses, kas käesolev juhtum kuulub määruse nr 2988/95 kohaldamisalasse ja täpsemalt, kas määruse artikkel 4 on vaidlustatud otsuse õige õiguslik alus, tuleb kõigepealt meenutada, et otsuses, mille eesmärk on abi andmise otsuse tühistamine, ei ole viidatud ühelegi esmase või teisese õiguse sättele, mis võiks olla otsuse õiguslik alus.

117 Kindlalt väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et ebaseadusliku tegevuse abil põhjendamatult saadud soodustuse tagasimaksmise kohustus ei ole seaduslikkuse

põhimõttega vastuolus. See kohustus ei kujuta endast mitte karistust, vaid see on lihtsalt selle tuvastamise tagajärg, et ühenduse õigusnormidest tuleneva soodustuse saamiseks vajalikud tingimused olid loodud kunstlikult, mistõttu saadud soodustus on põhjendamatu ja selle tagastamise kohustus on seega põhjendatud (vt selle kohta 14. detsembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-110/99: Emsland-Stärke, EKL 2000, lk I-11569, punkt 56, ja 4. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-158/08: Pometon, EKL 2009, lk I-4695, punkt 28). Seega erinevalt halduskaristustest, mis nõuavad spetsiaalset õiguslikku alust väljaspool määruses nr 2988/95 sätestatud üldnorme (vt selle kohta Euroopa Kohtu 13. märtsi 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-383/06–C-385/06: Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening, EKL 2008, lk I-1561, punkt 39; kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas C-367/09: SGS Belgium jt, EKL 2010, lk I-10761, punktid 33–49), tuleb selle määruse artikli 4 lõigete 1–3 sätteid koostoimes artikli 1 lõigetega 1 ja 2 pidada niihästi asjassepuutuvaks kui ka piisavaks õiguslikuks aluseks iga meetme jaoks, mille eesmärk on eeskirjade eiramise teel põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine, ja järelikult ka selle soodustuse andmise otsuse tühistamise jaoks.

118 Määruse nr 2988/95 artikli 4 lõike 1 kohaselt järgneb tavaliselt mis tahes eiramisele põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine eelkõige kohustusena maksta või tagasi maksta maksmisele kuuluvad või põhjendamatult saadud summad. Ühtlasi tuleneb sama määruse artikli 4 lõikest 3, et kui tehakse kindlaks, et taotletakse soodustusi, mis ei vasta kohaldatava ühenduse õiguse eesmärkidele, luues kunstlikult selle soodustuse saamiseks nõutavad tingimused, siis vastavalt juhtudele soodustust kas ei anta või võetakse see ära. Lisaks nähtub määruse artikli 1 lõikest 1 koostoimes artikli 4 lõikega 4, et meetmeid, mille eesmärk on eeskirjade eiramise teel põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine, ei käsitata karistusena. Lõpuks on väljakujunenud kohtupraktikas tunnustatud, et isegi vastava erisätte puudumisel tuleneb igal juhul ühenduse õiguse üldpõhimõtetest, et haldusasutusel on põhimõtteliselt õigus tunnistada tagasiulatuvalt kehtetuks soodus haldusakt, mis on vastu võetud õigusvastaselt (vt selle kohta Üldkohtu 20. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-251/00: Lagardère ja Canal+ *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-4825, punktid 138–140 ja seal viidatud kohtupraktika), ning määruse nr 2988/95 artikli 4 lõige 1 kõigest rakendab neid üldpõhimõtteid teisese õiguse tasandil.

119 Neil asjaoludel ei saa nõustuda komisjoni peamise argumendiga, mille kohaselt vaidlustatud otsus, mille konkreetne eesmärk on abi andmise otsuse tühistamine põhjusel, et IPK sai vaidlusaluse rahalise abi eeskirjade eiramise teel, kuna oli sõlmitud salajane kokkulepe pädeva ametniku G. Tzoanosega, ei kuulu määruse nr 2988/95 kohaldamisalasse. Kuna nimetatud määruse asjassepuutuvad sätted on vaidlustatud otsuse konkreetseks õiguslikuks aluseks, ei ole vaja hinnata, kas otsus põhineb kaudselt finantsmääruse artikli 119 lõikel 2, *fraus omnia corrumpit* põhimõttel või mõnel muul ühenduse õiguse nõudel.

120 Seega tuleb kontrollida, kas komisjonil oli õigus järeldada, et esineb IPK-le omistatav eeskirjade eiramine.

– Eeskirjade eiramise mõiste määruse nr 2988/95 artikli 4 lõigete 1–3 tähenduses, koostoimes artikli 1 lõigetega 1 ja 2

121 Määruse nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 sõnastuse kohaselt tähendab eeskirjade eiramine ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet.

122 Nagu nähtub finantsmääruse artikli 109 lõikest 1, antakse toetusi kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega, mis eeldab, et toetuste rahastamiseks eraldatud piiratud eelarvevahendite suhtes koheldakse finantsabi taotlejaid võrdselt selles osas, mis puudutab esiteks projektikonkursi teates asjakohase teabe edastamist esitatavate projektide valikukriteeriumide kohta ja teiseks projektide võrdlevat hindamist, mille tulemusena tehakse valik ja antakse toetus. Selles sättes avaldub seega võrdse kohtlemise üldpõhimõte (Euroopa Kohtu 19. oktoobri 1977. aasta otsus liidetud kohtuasjades 117/76 ja 16/77: Ruckdeschel jt, EKL 1977, lk 1753, punkt 7,

ja 13. detsembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 106/83: Sermide, EKL 1984, lk 4209, punkt 28), mille erilist tähtsust on rõhutatud lähedases riigihankelepingute sõlmimise valdkonnas (Euroopa Kohtu 27. novembri 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-285/99 ja C-286/99: Lombardini ja Mantovani, EKL 2001, lk I-9233, punkt 37, ja 19. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-315/01: GAT, EKL 2003, lk I-6351, punkt 73), nimelt seoses ostja kohustusega austada kõigi pakkujate võrdseid võimalusi (vt Üldkohtu 17. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas T-160/03: AFCon Management Consultants jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-981, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).

123 Arvestades, et läbipaistvus ja võrdne kohtlemine on aluspõhimõtted, leiab Üldkohus, et need on *mutatis mutandis* kohaldatavad ühenduse eelarvest toetuste andmise menetlusele (vt selle kohta Üldkohtu 13. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-125/01: José Martí Peix *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-865, punkt 113), olenemata sellest, et Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatud 21. detsembri 1977. aasta finantsmääruses (EÜT L 356, lk 1), mis kuulus kohaldamisele abi andmise otsuse vastuvõtmise ajal, ei olnud neid põhimõtteid veel sõnaselgelt mainitud.

124 Eelarve valdkonnas on võrdse kohtlemise põhimõttest tuleneva läbipaistvuse tagamise kohustuse eesmärk tagada ennekõike see, et puuduks oht, et eelarvepädev asutus eelistaks soosikuid või tegutseks meelevaldselt. See nõuab, et kõik toetuse andmise menetluse tingimused ja eeskirjad peavad olema projektikonkursi teates selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt sõnastatud. Seega peab kogu asjakohane teave projektikonkursi teate mõistmise huvides olema nii varakult kui võimalik kõigile toetuse andmise menetluses osalemise huvi omada võivatele ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud nii, et ühelt poolt võimaldaks see kõigil piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelikel taotlejatel mõista selle täpset ulatust ja sellest ühtemoodi aru saada ning teiselt poolt võimaldaks eelarvepädeval asutusel tõhusalt kontrollida, kas esitatud projektid vastavad eelnevalt teatavaks tehtud valiku- ja toetuse andmise kriteeriumidele (vt selle

kohta analoogia alusel Üldkohtu 12. märtsi 2008. aasta otsus kohtuasjas T-345/03: Evropaïki Dynamiki *v*s. komisjon, EKL 2008, lk II-341, punktid 142–145).

125 Seega tähendab võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtte mis tahes kahjustamine eeskirjade eiramist, mis rikub toetuse andmise menetlust (vt selle kohta analoogia alusel eespool punktis 124 viidatud kohtuotsus Evropaïki Dynamiki *v*s. komisjon, punkt 147).

126 Niisiis, ühenduse eelarvest sellise rahalise abi saamine nagu vaidlusalune rahaline abi finantsabi saaja ja projektikonkursi teate ettevalmistamise ning projektide hindamise ja rahastatava projekti väljavalimise eest vastutava ametniku kokkumängu teel, mis on ilmselgelt vastuolus selle abi andmist reguleerivate kohustuslike eeskirjadega, kujutab endast eeskirjade eiramist määruse nr 2988/95 artikli 4 lõike 1 tähenduses, ilma et oleks vaja hinnata, kas kokkumängus osalemine vastab ühtlasi aktiivse või passiivse korruptsiooni või mõne muu kriminaalõigusnormi rikkumise tunnustele. Selles osas olgu meenutatud, et komisjon heidab IPK-le ette, et IPK sai eeskirjade eiramise teel, nimelt turismi- ja keskkonnaprojektide rahastamiseks mõeldud eelarverea haldamise eest vastutava ametniku G. Tzoanosega sõlmitud salajase kokkuleppe vahendusel konfidentsiaalset teavet selle kohta, kuidas peab toimima, et oleks tagatud vaidlusaluse rahalise abi saamine.

127 Seega tuleb kontrollida, kas komisjoni esitatud tõenditega saab seda eeskirjade eiramist tõendada.

– Tõendid eeskirjade eiramise kohta

128 Komisjon, kellel lasub tõendamiskoormis, on käesolevas asjas nii vaidlustatud otsuses kui ka kirjalikes menetlusdokumentides esitanud hulgaliselt tõendavaid asjaolusid, mille õigsust kui sellist IPK ei ole vaidlustanud ja millega püütakse tõendada, et IPK osales aktiivselt salajases kokkuleppes G. Tzoanosega, mille eesmärk oli eeskirjade eiramise teel vaidlusaluse rahalise abi saamine.

129 Nii on esiteks kindel, et 1992. aasta lõplikus üldeelarves, milles oli kokku 1575 lehekülge, oli lehekülje 659 viimases lõigus üks lause, millega teatati, et „vähemalt 530 000 eküü suurune summa [kasutatakse] Euroopas ökoturismi projektide kohta andmete kogumise võrgu kasutuselevõtmise toetamiseks". Turismi- ja keskkonnaprojektide toetamiseks mõeldud projektikonkursi teates ei olnud sellegipoolest konkreetselt mainitud ökoturismi projektide kohta teabe kogumise võrgu loomist, vaid piirduti üldjoontes sedastamisega, et „[k]omisjon nägi ette 2 miljoni eküü eraldamise selle programmi jaoks" ja et „[s]aadud ettepanekute hulgast valitakse välja ligi 25 projekti", millele võib anda ühenduse toetust 60% maksumuse ulatuses. Peale selle ei olnud projektikonkursi teate punktis D esitatud valikukriteeriumides, mis osutasid konkreetsetele projektiteemadele, mida peetakse prioriteetseks, viidatud sellise andmete kogumise võrgu kasutuselevõtmisele ega sellisele andmepangale, mille kohta oli tehtud ettepanek Ecodata projektis. G. Tzoanos kui projektikonkursi ettevalmistamise eest vastutav ametnik suutis ilmselgelt luua selle seose 1992. aasta lõpliku üldeelarvega.

130 Üldkohus järeldab sellest, et tees, mille kohaselt Ecodata projekti ettepanek põhines konfidentsiaalsel teabel, mille andis eelnevalt ja eeskirju eirates G. Tzoanos, kui mitte tema enda poolt ettevalmistatud ettepanekul, mis seejärel edastati kas 01-Pliroforikile või otse IPK-le, on piisavalt usutav ja kinnitust leidnud. Nagu leiab komisjon, on tõepoolest ainult selle teesiga seletatav, miks IPK oli ainus ettevõtja, kes esitas finantsabi

taotluse ökoturismiprojektide andmebaasi loomise jaoks. Nimelt Studienkreis, kes oli selles valdkonnas kogenud ettevõtja, sellist taotlust ei esitanud, kuigi ta oli juba komisjoniga sarnases projektis koostööd teinud ja oli seega igati huvitatud seda tegema. Seega on vägagi usutav, et G. Tzoanos sõnastas projektikonkursi teate tahtlikult nii, et seos 1992. aasta lõpliku üldeelarve lehekülje 659 viimase lausega ei tuleks selgelt ilmsiks ning et IPK ja 01-Pliroforiki saaksid tänu konfidentsiaalsele teabele olla ainsad ettevõtjad, kes teevad ettepaneku niisuguse projekti kohta.

131 Teiseks on IPK tunnistanud, et 01-Pliroforiki võttis temaga ühendust ökoturismiprojektide andmebaasi küsimuses ja et ta esitas 22. aprillil 1992 komisjonile Ecodata projekti jaoks oma blanketil finantsabi taotluse, mille sisu vastas põhiliselt projekti visandile, mis oli ette valmistatud ja oli talle 01-Pliroforiki poolt saadetud 20. aprillil 1992, st kõigest kaks päeva enne taotluse esitamist. IPK võttis täpselt üle visandis antud projektikirjelduse ja taotletava finantsabi soovitud kogusumma, mis oli 600 000 eküüd ehk 60% miljoni eküü suurusest kogumaksumusest. Ta piirdus ühe täiendava teenuse lisamisega: „teabe kogumine" maksumusega 250 000 eküüd, et muuta sellega ettepanekus esitatud erinevate teenuste maksumuse läbilõiget. Nende faktiliste asjaoludega on selgelt vastuolus IPK esialgne väide, et ta töötas Ecodata projekti ettepaneku sisu suures osas ise välja (vt eespool punkt 53).

132 Kolmandaks nähtub komisjoni esitatud loendist – mis taasesitab kohtumiste kuupäevad, nagu need sisaldusid Belgia politsei poolt ära võetud G. Tzoanose kalendermärkmikus –, et R. Freitag ja F. Franck kohtusid G. Tzoanosega ajavahemikul 18. märtsist 1992 kuni 25. novembrini 1992 mitu korda ning täpsemalt vähemalt kolm korda enne Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse esitamist 22. aprillil 1992, nimelt 18. märtsil

1992 (Freitagi ja G. Tzoanose kohtumine), 3. aprillil 1992 (F. Francki ja G. Tzoanose kohtumine) ja 6. aprillil 1992 (R. Freitagi ja G. Tzoanose kohtumine). IPK ei ole neid faktilisi asjaolusid kui selliseid vaidlustanud ja on piirdunud seletusega, et esiteks ei olnud nende kohtumiste teemaks Ecodata projekt ja teiseks ei teadnud ta tol ajal midagi 01-Pliroforikist ega selle seotusest G. Tzoanosega. Sellegipoolest, vastuolus nende tuvastatud faktiliste asjaoludega on R. Freitag 31. märtsil 1993 von Moltkele saadetud faksis IPK nimel kinnitanud, et tal ei ole olnud G. Tzoanosega kokkupuuteid Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse ettevalmistamise ajal.

133 R. Freitag selgitas selles faksis veel, et IPK on rohkem kui 20 aastat aktiivselt tegutsenud ökoturismi sektoris, mis ajendas teda esitama Ecodata projekti. Projekti ettevalmistamise käigus otsis ja leidis IPK partnerid, nende hulgas 01-Pliroforiki, kellel on eriti head eeldused temaga projekti rakendamisel koostööd teha. Sel alusel töötas IPK välja Ecodata projekti rakendamise ettepaneku. Tuleb nentida, et viimasena esitatud kinnitus on vastuolus eespool punktis 131 kirjeldatud faktiliste asjaoludega, millega on tuvastatud, et pärast seda, kui 01-Pliroforiki temaga ühendust võttis, leppis IPK 01-Pliroforikiga kokku ülesannete jaotuse seoses Ecodata projekti esitamisega, ja et oma blanketile kantud finantsabi taotluses ta sisuliselt taasesitas projekti visandi, mille 01-Pliroforiki oli talle 20. aprillil 1992 saatnud.

134 Sellest järeldub, et komisjon on õiguslikult piisavalt tõendanud, et pärast abi andmise otsuse tegemist püüdis IPK aktiivselt, valeandmete teatamisega varjata G. Tzoanose ülemuste eest Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse esitamise algatuse tegelikke asjaolusid.

135 Neljandaks nähtub IPK finantsabi taotlusest, et F. Franck oli üks IPK poolt Ecodata projekti rakendamiseks määratud ekspertidest. Lisaks on komisjon esitanud

äriühingu ETIC blanketil dokumendi, millele on märgitud „ETIC Headquarters asukohaga Brüsselis alates 1992. aasta maist" ja kus esinevad F. Francki ja R. Freitagi nimed esiteks nende kaasallkirjade jaoks mõeldud kohas ja teiseks lehekülje allosas, kus on näidatud nende ametiseisund sama äriühingu tegevdirektori ja peadirektorina. Lisaks nähtub 8. septembri 1993. aasta e-kirjast, mille R. Freitag saatis F. Franckile, et R. Freitag palus F. Franckil lõpetada igasugune äritegevus nime „ETIC, European Travel Intelligence Center, European Travel Monitor ja IPK" all ning anda kirjalik nõusolek „ETIC – Headquarter S A Luxembourg" koheseks likvideerimiseks. Lõpuks on brošüüris „European Travel Monitor No. 1/1992 – Update", mille andis välja ETIC, leheküljel 13 rubriigis „News from ETIC" osutatud ETIC uuele liikmele Ateenas. ETIC nimetas Lex Groupi oma esindajaks Kreekas alates 1992. aasta juunist ja Sapountzaki oli kliendisuhete eest vastutav kontaktisik. Vaidlust ei ole selles, et esiteks oli Sapountzaki G. Tzoanose kihlatu ja sai hiljem tema abikaasaks ning teiseks, et Lex Group oli G. Tzoanose asutatud äriühing, milles tal oli tol ajal 10% osalus (eespool punktis 72 viidatud kohtuotsus G. Tzoanos *vs.* komisjon, punkt 65). Selles osas piirdub IPK tegelikult kinnitusega, et ta ei teadnud neist sidemetest Sapountzaki ja G. Tzoanose ning viimatinimetatu ja Lex Groupi vahel.

136 Üldkohus teeb eespool punktides 132 ja 135 esitatud kaalutluste põhjal järelduse, et erinevalt sellest, mida väidab IPK, oli F. Franck ajavahemikul 1992. aasta aprillist kuni 1993. aasta septembrini tihedates lepingulistes ja tööalastes suhetes R. Freitagiga niihästi äriühingutes „ETIC Headquarters Bruxelles" ja „ETIC – Headquarter S A Luxembourg" kui ka seoses R. Freitagi ülesannetega IPK direktori ja omanikuna, kusjuures F. Franck lõi IPK nimel ja kulul komisjoniga kontakte, kaasa arvatud Ecodata projekti jaoks finantsabi taotlemisega seotud kontaktid. Seda järeldust kinnitab ka G. Tzoanose tunnistus, mille ta andis 26. veebruaril 1996 Belgia politseile ja milles ta kinnitab F. Francki osavõttu Ecodata projekti käsitlevast nõupidamisest, mis toimus 1992. aasta novembris, samuti loend, milles on üles kirjutatud kõik F. Francki

ja G. Tzoanose kohtumised 3. aprillist kuni 9. novembrini 1992, mis toimusid kas lõunavaheajal või väljaspool tööaega.

137 Neil asjaoludel tuleb tagasi lükata IPK kinnitus, mille kohaselt F. Franck ei ole kunagi olnud IPK kaastöötaja või esindaja ja tegutses suhetes G. Tzoanosega ilma IPK nõusolekuta.

138 Arvestades kõiki eespool kirjeldatud faktilisi asjaolusid, tuleb ühtlasi tagasi lükata ka IPK kinnitamata väide, mille kohaselt R. Freitagi ja/või F. Francki ja G. Tzoanose kohtumistel ajavahemikul alates projektikonkursi teate avaldamisest 26. veebruaril 1992 kuni IPK poolt Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse esitamiseni 22. aprillil 1992 ei leidnud käsitlemist käimasoleva projektikonkursi menetluse küsimused, mis tollases staadiumis pakkusid mõlemale osapoolele suurt huvi ja olid väga aktuaalsed. See väide on seda vähem usutav, et nende kohtumistega samal ajal või nende järel võttis IPK ühendust 01-Pliroforikiga – mille sidemeid G. Tzoanosega tol ajal ühe teise projekti raames ei ole vaidlustatud (eespool punktis 72 viidatud kohtuotsus G. Tzoanos *vs.* komisjon, punktid 213 ja 252–254), kuigi IPK väidab, et ta ei olnud tol ajal neist sidemetest teadlik – ja nende kokkupuuted viisid Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse ühise ettevalmistamiseni ja selle esitamiseni IPK poolt ning lõpuks G. Tzoanose ettepanekuni teha otsus anda abi selle projekti jaoks. IPK ei ole ka seadnud kahtluse alla komisjoni argumenti, mille kohaselt 01-Pliroforikit üksi ei oleks saanud vaidlusaluse rahalise abi saajaks valida ja see oli põhjus, miks valiti IPK Ecodata projekti taotlejaks ja peamiseks haldajaks.

139 IPK vaidlustab eelkõige selle tunnistuse tõelevastavuse, mille F. Franck andis 19. jaanuaril 1996 von Moltkele (XXIII peadirektoraadi peadirektor) ja Brumterile (peadirektori abi), nagu see on kokkuvõtlikult esitatud XXIII peadirektoraadi blanketile vormistatud „Õiendis toimiku jaoks", mille autentsust komisjon on kinnitanud, esitades 25. jaanuari 1996. aasta kaaskirja, millele on alla kirjutanud von Moltke. IPK väitel

on F. Franck asetatud olukorda, kus ta andis valeütlusi IPK kahjuks, et kahjustada R. Freitagi. Eespool punktides 132 ja 135 kirjeldatud faktilisi asjaolusid silmas pidades on siiski usutav, et F. Franck kinnitas nende ütlustega oma tihedaid lepingulisi ja tööalaseid suhteid R. Freitagiga aastatel 1992 et 1993, eriti äriühingu „ETIC Headquarters Bruxelles" kaudu, kuni need suhted 1993. aasta septembris R. Freitagi algatusel lõppesid.

140 IPK vaidleb vastu eelkõige F. Francki järgmistele kinnitustele, mis on sisuliselt vaidlustatud otsuse üheksanda lõigu punkti e aluseks:

„[Rahalise abi] taotluste täisteksti, mis sisaldas [Ecodata] projekti kirjeldust ja tööjaotust alltöövõtjate vahel, saatis G. Tzoanos R. Freitagile, keda ta juba mõnda aega tundis. R. Freitagi roll piirdus selle teksti ümberkirjutamisega oma blanketile ja komisjonile saatmisega. Sel ajal ei olnud üldse ette nähtud R. Freitagi osalemist projekti rakendamises. [Seevastu] oli ette nähtud 10% projekti mahust (530 000 eküüd) vastutasuks lihtsalt toimiku G. Tzoanosele esitamise eest. Ülejäänud 90% (477 000 eküüd) jagunes erinevate alltöövõtjate vahel, kelle hulgas oli ka 01-Pliroforiki."

141 Üldkohus leiab, et ainuüksi järeldus, et see oli sisuliselt G. Tzoanos, mitte 01-Pliroforiki (vt eespool punkt 131), kes edastas R. Freitagile ja/või IPK-le Ecodata projekti visandi, ei sea kahtluse alla selle tunnistuse usaldusväärsust, mis ülejäänud osas sobib täiel määral faktiliste asjaolude toimumisega, nagu seda on kirjeldatud eespool punktides 129–139. Eeskätt langeb see kokku asjaoluga, et esiteks kohtus G. Tzoanos projektikonkursi menetluse kestel ja enne seda, kui IPK esitas Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse, mitu korda R. Freitagi ja F. Franckiga (vt eespool punkt 132), ning teiseks sellega, et tol ajal suhtles G. Tzoanos ühe teise projekti raames 01-Pliroforikiga (eespool punktis 72 viidatud kohtuotsus G. Tzoanos *vs.* komisjon, punktid 213 ja 252–254), keda ta ilmselgelt soovis aidata aktiivselt osalema Ecodata projektis.

Neid sidemeid arvestades on seega võimalik, et F. Franck oma tunnistuse andmise ajal 19. jaanuaril 1996 ei teinud enam selget vahet, milline roll oli vastavalt G. Tzoanosel ja milline 01-Pliroforikil projektikonkursi menetluse ajal. Olenemata eespool esitatust ei välista seik, et 01-Pliroforiki saatis 20. aprillil 1992 IPK-le projekti visandi, et visand pärines G. Tzoanose enda sulest, mis eeltoodut arvestades on vähemalt väga tõenäoline.

142 Lisaks kinnitas R. Freitag Belgia politseile tunnistusi andes, et 1992. aasta novembris G. Tzoanosega nõupidamisel, millest võttis osa teiste hulgas 01-Pliroforiki – seda kinnitab G. Tzoanos ise oma tunnistustes samale ametiasutusele –, nõudis G. Tzoanos, et 01-Pliroforiki oleks peamine vaidlusaluse rahalise abi saaja ja et IPK saaks sellest vaid 10%. G. Tzoanos vaidlustas oma tunnistustes faktiliste asjaolude selle versiooni, väites, et see oli R. Freitag, kes tegi ettepaneku, et ta saaks 10% vahendustasu Ecodata projekti juhtimise eest, kuid G. Tzoanos kinnitas siiski summat 477 000 eküüd, mis oleks tulnud jagada erinevates faasides projekti teiste partnerite vahel, kaasa arvatud 01-Pliroforiki. See summa ja selline jaotus on täpses vastavuses andmetega, millele osutas oma tunnistuses F. Franck, kelle osavõtt sellest nõupidamisest on samuti tõendatud (vt eespool punkt 136). IPK piirdub selles küsimuses selle asjaolu vaidlustamisega, et vaidlusaluse rahalise abi rahaliste vahendite kavandatav jaotamine oli G. Tzoanose ja R. Freitagi enne abi andmise otsuse vastuvõtmist sõlmitud salajase kokkuleppe tulemus, see tees vastab F. Francki esitatud faktiliste asjaolude kirjeldusele. IPK sõnul püüdis G. Tzoanos 24. novembri 1992. aasta nõupidamisel esimest korda sekkuda Ecodata projekti rakendamisse, nõudes ülesannete ja rahaliste vahendite sellist jaotust, millele IPK oli vastu.

143 Üldkohus leiab siiski, et arvestades kõiki kaudseid tõendeid ja eelnevalt kirjeldatud ja hinnatud tõendeid nende kogumis, ei ole faktiliste asjaolude IPK poolt antud kirjeldus usutav ega saa kõigutada F. Francki esitatud faktiliste asjaolude versiooni. Niisiis

on vähe tõenäoline, et F. Franck andis valeütlusi ainsa eesmärgiga kahjustada R. Freitagi, seda enam, et tema esitatud faktiliste asjaolude versioon langeb kokku eespool punktides 129-139 esitatud kirjeldusega. Samuti ei ole asjaolu, et IPK oli hiljem vastu ülesannete ja rahaliste vahendite jaotusele Ecodata projekti raames, selle hinnanguga vastuolus, kuna nagu F. Franck usutavalt kinnitas, erinevalt sellest, mis oli G. Tzoanosega esialgu kokku lepitud, „ei olnud R. Freitag mingil hetkel 1992. aasta sügisel enam nõus korraldama [Ecodata] projekti nii, nagu G. Tzoanos oli ette näinud. F. Francki sõnul, „[k]una ta oli ise [vaidlusaluse rahalise abi] saaja, kavatses [R. Freitag] seda rakendada omal viisil", ja ta „leidis, et tema protsendimäär oli liiga väike võetud riski arvestades". Asjaolu, et IPL muutis kulude läbilõiget oma taotluses anda finantsabi Ecodata projekti jaoks, et teha ettepanek täiendava „teabe kogumise" teenuse lisamiseks (vt eespool punkt 131), on seega esimene kaudne tõend selle kohta, et ta soovis projekti rakendamises intensiivsemalt osaleda, kui seda nägi esialgu ette 01-Pliroforiki, kui mitte G. Tzoanos. Lõpuks ei ole tõsiasi, et F. Franck kinnitas oma tunnistuses IPK väidet, et Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse ettevalmistamise ajal ei tundnud R. Freitag veel 01-Pliroforikit ega tema sidemeid G. Tzoanosega, vastuolus usutava väitega, et ta sõlmis G. Tzoanosega salajase kokkuleppe taotluse esitamiseks selle äriühingu, kui mitte G. Tzoanose enda esitatud visandi alusel ja et see äriühing oleks pidanud saama nimetatud leppe kohaselt suurema osa jaotamisele minevatest rahalistest vahenditest.

144 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb seega järeldada, et komisjon on esitanud piisavalt tõendeid, mis kinnitavad tema väidet, et IPK sai vaidlusaluse rahalise abi G. Tzoanosega sõlmitud salajase kokkuleppe abil. Seda hinnangut ei kõiguta „süüst vabastavad asjaolud", millele IPK osutab (vt eespool punktid 67–69), kuna R. Freitagi suhtes kriminaalasja uurimise tulemuseta jäämine siseriiklikul tasandil ja von Moltke poolt alates 1992. aasta suvest IPK-le avaldatud surve (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus IPK-München *vs*. komisjon, punkt 75) ei ole vastuolus kokkumängus sõlmitud salajase kokkuleppe esinemisega alates 1992. aasta märtsist. Lõpuks ei ole

neil asjaoludel enam vaja hinnata muude komisjoni esitatud tõendite tõendamisväärtust või võtta meetmeid menetluse või juurdluse korraldamiseks ega tunnistajate ülekuulamiseks.

145 Seega on õiguslikult piisavalt tõendatud, et IPK osales aktiivselt eeskirjade eiramises määruse nr 2988/95 artikli 4 lõigete 1–3 tähenduses koostoimes artikli 1 lõigetega 1 ja 2, ning et komisjonil oli põhimõtteliselt õigus abi andmise otsus tühistada ja nõuda IPK-lt vaidlusaluse rahalise abi esimese osa tagasimaksmist.

146 Tuleb siiski kontrollida, kas vaidlustatud otsuse vastuvõtmine oli vastuolus aegumistähtajaga menetluste algatamiseks määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimese lõigu tähenduses.

– Aegumistähtaeg menetluste algatamiseks määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 tähenduses

147 Küsimuses, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikes 1 sätestatud aegumisnorm on käesolevas asjas kohaldatav, tuleb meenutada kohtupraktikat, mis leiab, et see norm on kohaldatav nii eeskirjade eiramistele, mille eest võidakse määrata halduskaristus selle määruse artikli 5 tähenduses, kui ka nendele, mille puhul võidakse võtta haldusmeetmeid määruse artikli 4 mõttes, st meetmetele, mille eesmärk on põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine, kuid mida ei käsitata siiski karistusena (vt Euroopa Kohtu 15. jaanuari 2009. aasta otsus kohtuasjas C-281/07: Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank, EKL 2009, lk I-91, punkt 18, ja 29. jaanuari 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-278/07–C-280/07: Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb jt, EKL 2009, lk I-457, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika; Üldkohtu

15. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-375/05: Le Canne *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika; vt samuti eespool punkt 118).

148 Euroopa Kohus on ühtlasi leidnud, et määruse nr 2988/95, eelkõige selle artikli 3 lõike 1 esimese lõigu vastuvõtmisega soovis ühenduse seadusandja kehtestada antud valdkonnas üldise aegumisnormi, mille eesmärk on ühelt poolt määratleda kõikides liikmesriikides kohaldatav minimaalne tähtaeg ja teiselt poolt loobuda võimalusest tagasi nõuda ühenduse eelarvest põhjendamatult saadud summasid nelja aasta möödumisel vaidlusaluste maksetega seotud eeskirjade eiramise toimepanemisest. Sellest järeldub, et alates määruse nr 2988/95 jõustumise kuupäevast võivad liikmesriikide pädevad asutused põhimõtteliselt kõik ühenduse eelarvest põhjendamatult saadud soodustused nelja aasta jooksul tagasi nõuda, välja arvatud valdkondades, kus ühenduse seadusandja on määranud lühema tähtaja. Enne määruse nr 2988/95 jõustumist toime pandud eeskirjade eiramise tulemusena ühenduse eelarvest põhjendamatult saadud soodustuste kohta on Euroopa Kohus täpsustanud, et määruse artikli 3 lõike 1 vastuvõtmisega, ilma et see piiraks nimetatud artikli lõiget 3, määratles ühenduse seadusandja üldise aegumisnormi, millega ta tahtlikult lühendas neljale aastale ajavahemiku, mille jooksul liikmesriikide pädevad asutused ühenduse nimel ja ühenduse eelarve huvides pidid või oleksid pidanud sellised põhjendamatult saadud soodustused tagasi nõudma (eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb jt, punktid 27–29).

149 Euroopa Kohus on sellest lõppkokkuvõttes järeldanud, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimese lõigu kohaldamisel tuleb kõik ettevõtja poolt enne määruse nr 2988/95 jõustumist toime pandud eeskirjade eiramise tulemusena põhjendamatult saadud summad põhimõtteliselt lugeda aegunuks, kui nelja aasta jooksul pärast eiramise toimepanemist ei ole vastu võetud aegumistähtaega katkestavat õigusakti, millega nimetatud määruse artikli 3 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt pädev asutus

teatab kõnealusele isikule asjaomase eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse algatamisest (eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb jt, punkt 32).

150 Üldkohus leiab, et need põhimõtted on *mutatis mutandis* kohaldatavad, kui asjassepuutuv meede on määruse nr 2988/95 artikli 4 lõigete 1–3 alusel koostoimes artikli 1 lõigetega 1 ja 2 vastu võetud komisjoni poolt, kuna see määrus on üldine regulatsioon, mis on adresseeritud kõigile, nii siseriiklikele kui ka ühenduse ametiasutustele, kellel lasub usaldusväärse finantsjuhtimise kohustus ja kohustus kontrollida, kas ühenduse eelarvelisi vahendeid kasutatakse ettenähtud sihtotstarbel, nagu on viidatud määruse nr 2988/95 põhjendustes 3 ja 13.

151 Sellest tulenevalt on määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimene lõik käesoleval juhul kohaldatav, kuigi vaidlusaluse rahalise abi eeskirjadevastase saamise aluseks olevad faktilised asjaolud on toimunud enne nimetatud määruse jõustumist.

152 Komisjon väidab siiski, et isegi kui eeldada, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimene lõik on kohaldatav, ei olnud asi vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajaks aegunud. Vaidlusalune eeskirjade eiramine oli nimelt jätkuv või korduv nimetatud lõike teise lõigu tähenduses, kuna vastuolus oma teavitamis- ja lojaalsuskohustusega komisjoni ees eitas IPK tänaseni osalemist salajases kokkuleppes, mille eesmärk oli vaidlusaluse rahalise abi saamine eeskirjade eiramise teel.

153 Selles küsimuses olgu meenutatud, et eeskirjade eiramine on jätkuv või korduv määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teise lõigu tähenduses siis, kui selle paneb toime ettevõtja, kes saab majanduslikku kasu sarnaste tehingute kogumilt, mis rikuvad

ühenduse õiguse sama sätet (Euroopa Kohtu 11. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-279/05: Vonk Dairy Products, EKL 2007, lk I-239, punktid 41 ja 44).

154 Ent käesolevas asjas, erinevalt sellest, mida väidab komisjon, ei saa IPK-le etteheidetud eeskirjade eiramist, mis seisneb osalemises salajases kokkuleppes G. Tzoanosega, mille eesmärk oli vaidlusaluse rahalise abi saamine, pidada selle sätte tähenduses jätkuvaks või korduvaks.

155 Eeskirjade eiramine toimus ajal, mil IPK esitas Ecodata projekti jaoks finantsabi taotluse, ja see lõppes kas abi andmise otsuse vastuvõtmisega, millega eelarvepädev asutus kohustus kandma talle üle vaidlusaluse rahalise abi, või siis hiljem, kui IPK allkirjastas ja saatis komisjonile rahalise abi saaja kinnituse (vt eespool punkt 13), millega see kohustus muutus õiguslikult siduvaks.

156 Neil asjaoludel ei ole oluline, et IPK jäi tänaseni oma taotluse juurde, eitades korduvalt oma osalemist vaidlusaluses eeskirjade eiramises, isegi eiramise esinemist, kuna taotluse õiguslikuks aluseks on faktilised asjaolud, mis on toimunud ja lõpule viidud 1992. aastal (vt selle kohta analoogia alusel eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus La Canne *vs*. komisjon, punktid 65–67).

157 Pealegi ei ole asjaolu, et neid faktilisi asjaolusid on korduvalt vaidlustatud mitte ainult komisjoni ees, vaid ka liidu kohtute ees – kui taunitav see ka ei oleks, lähtudes eespool punktides 129–144 sisalduvatest järeldustest ja ühenduse rahalise abi saaja teavitamis- ja lojaalsuskohustusest (vt selle kohta eespool punktis 123 viidatud kohtuotsus José Martí Peix *vs*. komisjon, punkt 52) –, mingil juhul algse vaidlusaluse eeskirjade eiramisega identne või sarnane eeskirjadevastane käitumine ega käitumine, mis rikub ühenduse õiguse samu sätteid eespool punktis 153 viidatud kohtupraktika tähenduses.

158 Seega ei ole määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 teise lõigu esimene lause käesolevas asjas kohaldatav.

159 Sellest tulenevalt hakkas nelja aasta pikkune aegumistähtaeg määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimese lõigu tähenduses kulgema kas alates 22. aprillist 1992 ehk kuupäevast, mil IPK esitas Ecodata projekti jaoks rahalise abi taotluse, või alates 4. augustist 1992 ehk abi andmise otsuse vastuvõtmise kuupäevast või siis hiljem, alates 23. septembrist 1992 ehk kuupäevast, mil IPK allkirjastas ja saatis komisjonile rahalise abi saaja kinnituse (vt eespool punkt 13). Sellest tulenevalt möödus see tähtaeg esimesel juhul 22. aprillil 1996, teisel juhul 4. augustil 1996 ja kolmandal juhul 23. septembril 1996. Olenemata küsimusest, milline neist kuupäevadest on asjassepuutuv nelja aasta pikkuse tähtaja arvutamiseks käesoleval juhul, tuleb sedastada, et vaidlustatud otsus on vastu võetud 13. mail 2005, st pikka aega pärast nimetatud tähtaja möödumist, välja arvatud juhul, kui asuda seisukohale, et tähtaeg on peatatud määruse nr 2988/95 artikli 6 tähenduses või katkenud sama määruse artikli 3 lõike 1 kolmanda lõigu esimese lause tähenduses.

160 Selles küsimuses tuleb kõigepealt nentida, nagu komisjon Üldkohtu kirjalikule küsimusele vastates möönis, et määruse nr 2988/95 artikli 6 lõige 1 on kohaldatav ainult karistuste, mitte haldusmeetmete suhtes ja et käesolevas asjas ei ole ta igal juhul teinud otsust, mis aegumistähtaja peataks.

161 Järgmiseks tuleb kindlaks teha, kas tähtaeg on katkenud komisjoni poolt vaidlusaluse eeskirjade eiramisega seotud juurdlust või kohtumenetlust puudutava otsuse vastuvõtmise tõttu määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmanda lõigu esimese lause tähenduses. See säte nõuab nimelt, et „pädev asutus teatab kõnealusele isikule eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse algatamisest".

162 Komisjoni sõnul on 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus akt, mis katkestab neljaaastase aegumistähtaja. Sellegipoolest tuleb nentida, et isegi kui eeldada, et komisjoni argument on põhjendatud ja tähtaeg hakkas uuesti kulgema alates 3. augustist 1994, on see tähtaega katkestava uue akti puudumisel möödunud 3. augustil 1998. Peale selle nähtub nii eespool punktis 23 viidatud kohtuotsusest IPK-München *vs*. komisjon (punktid 90 ja 91) kui ka eespool punktis 28 viidatud kohtuotsusest IPK-München ja komisjon (punktid 67–71), et 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsus ei käsitlenud vaidlusalust eeskirjade eiramist, st salajast kokkulepet G. Tzoanosega, ja et järelikult ei olnud see eeskirjade eiramine esimese kohtumenetluse ese, mis piirdus Ecodata projekti väära rakendamise küsimusega, mistõttu komisjon keeldus vaidlusaluse rahalise abi teise osa ülekandmisest. Neil asjaoludel, erinevalt sellest, mida väidab komisjon, ei ole 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsust seega võimalik pidada aktiks, millega teatatakse juurdluse või kohtumenetluse algatamisest seoses sellise vaidlusaluse eeskirjade eiramisega, nagu IPK-le vaidlustatud otsuses ette heidetakse.

163 Ka need menetlusega seotud aktid, mille komisjon on teinud esimese kohtumenetluse kestel, et lasta liidu kohtul tuvastada tagantjärele vaidlusalune eeskirjade eiramine, ei ole aktid, mis katkestaksid nelja-aastase aegumistähtaja.

164 Kuigi need aktid on kahtlemata teatavaks tehtud IPK-le, kes oli selles menetluses hageja, ei olnud ka nende esemeks vaidlusaluse eeskirjade eiramisega seotud juurdlus või kohtumenetlus, vaid need piirdusid liidu kohtule uute faktiliste asjaolude ja tõendite teatavakstegemisega, et tõhusamalt kaitsta 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsuse seaduslikkust, milles sellele eeskirjade eiramisele ei ole viidatud. On täiesti kindel, et selles staadiumis ei olnud komisjon veel alustanud haldusmenetlust vaidlusaluse eeskirjade eiramise suhtes juurdluse või kohtumenetluse korraldamiseks. Nagu Üldkohus eespool punktis 23 viidatud kohtuotsuse IPK-München *vs*. komisjon punktis 92 tuvastas, et kui komisjon oleks pärast 3. augusti 1994. aasta keeldumisotsuse vastuvõtmist leidnud, et uued kaudsed tõendid, millele ta tugines, olid piisavad järelduseks, et esines G. Tzoanose, 01-Pliroforiki ja IPK omavaheline ebaseaduslik kokkumäng, mis rikkus abi andmise menetlust, siis oleks ta võinud selle asemel, et esitada esimese kohtumenetluse käigus põhjendus, mida otsuses ei ole mainitud,

otsuse tühistada ja võtta vastu uue otsuse, millega mitte ainult keeldutakse rahalise abi teise osa väljamaksmisest, vaid antakse ka korraldus tagastada juba ülekantud osa. Komisjon otsustas siiski seda mitte teha ja eelistas oodata esimese kohtumenetluse lõpptulemust, kuigi von Moltke oli juba 25. jaanuaril 1996 pärast F. Francki tunnistusi teinud ettepaneku alustada menetlust vaidlusaluse rahalise abi täielikuks tagasimaksmiseks algse eeskirjade eiramise tõttu.

165 Järelikult, kuna nelja aasta pikkune aegumistähtaeg ei olnud katkenud hiljemalt enne 23. septembrit 1996, oli vaidlusaluse eeskirjade eiramise menetlus 30. septembri 2004. aasta kirja saatmise (vt eespool punkt 30) ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajaks aegunud määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimese lõigu esimese lause tähenduses.

166 Seega tuleb esimese väitega nõustuda ja vaidlustatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja kontrollida muid IPK esitatud väiteid ja kaebusi.

Kohtukulud

167 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

168 Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud, kaasa arvatud ajutiste meetmete kohaldamise menetluse kohtukulud temalt välja mõista vastavalt IPK nõuetele.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

1. Tühistada komisjoni 13. mai 2005. aasta otsus (ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382), millega on tühistatud komisjoni 4. augusti 1992. aasta otsus (003977/XXIII/A3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) anda Ecodata projekti jaoks 530 000 eküüd rahalist abi.

2. Mõista kohtukulud, kaasa arvatud ajutiste meetmete kohaldamise menetluse kohtukulud, välja Euroopa Komisjonilt.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. aprillil 2011 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Õiguslik raamistik ..... II - 1865

Vaidluse aluseks olevad asjaolud ..... II - 1873

Projektikonkursi läbiviimine ja Ecodata projekti elluviimine ..... II - 1873

3. augusti 1994. aasta keeldumisotsusega seotud kohtuvaidluse menetlemine ..... II - 1876

Haldusmenetlus, mille tulemusena võeti vastu vaidlustatud otsus ..... II - 1884

Rahalise abi esimese osa tagasinõudmise otsus ..... II - 1890

Kriminaalmenetlus G. Tzoanose süüdistuses riigi tasandil ..... II - 1891

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 1892

Õiguslik käsitlus ..... II - 1894

Sissejuhatavad märkused ..... II - 1894

Tõendid kokkumängu kohta ja esimene väide ..... II - 1895

Poolte argumendid ..... II - 1895

– Tõendid IPK kokkumängus osalemise kohta ..... II - 1895

– Esimene väide, mille kohaselt rahalise abi andmise otsuse tühistamiseks vajalikud tingimused ei olnud täidetud ..... II - 1910

Üldkohtu hinnang ..... II - 1917

– Määruse nr 2988/95 esemeline kohaldamisala ..... II - 1917

– Eeskirjade eiramise mõiste määruse nr 2988/95 artikli 4 lõigete 1–3 tähenduses, koostoimes artikli 1 lõigetega 1 ja 2 ..... II - 1919

– Tõendid eeskirjade eiramise kohta ..... II - 1922

– Aegumistähtaeg menetluste algatamiseks määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 tähenduses ..... II - 1930

Kohtukulud ..... II - 1936